

'Wɪnun nɛn Zozi -a -nan kɔɔn Zan lɛ bɛ -nyrɛn 'gʊ Apokalis

1 ¹'Wɪnun nɛn Bali -a ta 'bɔla Zozi Crizi lɛ bɛ -nyrɛn 'gʊ. 'Wɪnun zɪɛ Bali -a ta bɔla -yrɛ 'nan -e 'wɪ nɛn e -taa 'dreɛ bɛ, Zozi 'e -kɔɔn 'e 'sunɔn lɛ. -Yɛɛ "wɛan nɛn Zozi 'yɛɛ 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tu 'pa 'sia 'e 'suzan Zan -va, ɛn yaa -a -nan kɔɔn -yrɛ.

²'Wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a ta 'bɔla Zozi lɛ, ɛn Zozi -a -nan kɔɔn Zan lɛ bɛ, -a 'bɔ nɛn Zan -a 'sinan 'pa 'fluba 'gʊɛ -a -ji. ³Min nɛn e 'fluba 'gʊɛ -a ta ve bɛ, Bali -le -fɛa a "man. ɛn minnɔn nɛn 'o "trɔɛn -tɔa -a -ji wɪ lɛ, waa "paala 'o 'ji te o 'ta wɔla "da "bɛ, Bali -le -fɛa a o man. Minnɔn zɪɛ 'o 'ci 'e "nran, kɔɔ 'wɪnun nɛn Zozi -a -nan kɔɔn bɛ -a dredɪ tu 'bɔ 'kogo.

Zan Zozinɔn 'tɔ 'bʊ

⁴'An 'bɔ Zan, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ 'ka -leglizi 'sɔravli "nɛn Azi 'leglɔn 'ji bɛ, 'cɛɛ. Bali a -nan tu pɛɛnɔn man, e ya -nan 'li 'e 'cɛn, ɛn e -taa.

'E 'yɛɛ "yi 'lee 'yɛɛ -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ. ɛn "nyian bɛ, lei 'sɔravli "nɛn Bali -le mingɔnnɛn pɛin 'lɛ bɛ, Bali lei 'saun nɛn. 'O 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ. ⁵ɛn "nyian bɛ, Zozi Crizi 'e 'yɛɛ "yi 'lee 'yɛɛ -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ. -Yɛɛ cɪ 'wɪ zɪɛ -a -nan yɪzan -a, ya'a 'wɪ ve 'wɔlu 'a dɪ. ɛn -yɛɛ cɪ min nɛn Bali -a wɔlan -kanɔn 'va 'e tɛdɛ bɛ -a, ɛn -yɛɛ mingɔnnɛnnɔn pɛɛnɔn nɛn 'trɛda bɛ o 'paala.

Zozi Crizi -kaa ye "yi. E wɔ "man ɛn minnɔn -a -tɛ, 'nan -e -a nyɛn 'e -kaa 'sʊ 'wɪ 'wɪdɪ 'lɔ. ⁶E -kaa drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛda 'nɔn 'a. E -kaa drɛ Bali -pannɔn 'a, 'nan -e -kaa 'e "tɪ Bali 'su. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Zozi 'lɛ ve -a, ɛn 'plɛblɛ 'e 'kɔn 'yɛɛ ve -a 'li 'trilii. Amen!

⁷'Ka drɛ "yi! Zozi Crizi -taa "nyian 'e 'pɛɛ. E -taala "lolu -koei "da, ɛn minnɔn pɛɛnɔn -a ye. Minnɔn 'bɔ nɛn o -tin 'wɔ -a 'sɛan da oo, 'o "ye "nyian. Yi zɪɛ -a da bɛ, 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji minnɔn -wɔdɪ "siala "klan -dan 'lɔ. 'Wɪ tɪɪtɪ nɛn, Amen!

⁸Minsan Bali 'e 'nan, 'yee ci 'wɪ pɛɛnɔn pou sianan 'a, en 'yee ci 'wɪ pɛɛnɔn 'le 'srannan 'a. 'E ya -nan tɔ pɛɛnɔn man, 'e ya -nan 'li 'e 'cɛn, en 'e -taa. 'Yee ci 'plɛble pɛɛnɔn 'san Bali -a.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Zan le

⁹An 'bɔ Zan nen 'ka "buɪ Zozizan 'tɔ -a bɛ, an ya 'an yɾa yɪnan 'le 'cee 'wɪ 'zɔ. An ya Bali -le mingɔnɔn tɾɛdave -a "le 'cee 'wɪ 'zɔ. Zozi "paa 'an 'va, -yee "wɛan nen an -pɔan "sɔa 'wɪnɪn -ji "le 'cee 'wɪ 'zɔ. An -tɔ Bali -le 'wɪ -sru, en an -tɔ 'wɪnɪn nen Zozi -a -ci 'si 'mɛn bɛ -a da, -yee "wɛan nen minnɪn 'an 'kun, en o -kɔ 'maan 'yi yei 'tɾɛ nen waa laabo Patmo bɛ -a da. ¹⁰Kaa san -le yi da nen Bali lei -sɛn 'an da, en an wei -tɔ 'man 'an koda. E wu 'plɛble "le 'bei 'le 'wɪ 'zɔ. ¹¹Wei zɛ e 'nan: «'Wɪnɪn nen yia -nan ye bɛ, 'i cɾɛn -tɛ 'fluba da, -e 'i 'pa 'sia -leglizɪ 'sɔravli 'gʊɛ -wle. Efɛz -leglizɪ a -tɔ, en Simiri -leglizɪ a -tɔ, en Pɛrgami -leglizɪ a -tɔ, en Tiatire -leglizɪ a -tɔ, en Sardo -leglizɪ a -tɔ, en Filadɛfi -leglizɪ a -tɔ, en Laodize -leglizɪ a -tɔ, o le nen 'i 'fluba zɛ -a 'pa 'sia.»

¹²-A -nan nen 'an 'man lila 'nan -e 'an min nen e ci 'wɪ tin 'banan 'mɛn bɛ -a yɪ. Zɪ 'an 'man lila bɛ, an -kannen -tɔɾa "dave 'yɪ 'sɔravli. O ya 'o dɾɛdɪ -siga -a. ¹³-Kannen -tɔɾa "dave zɛ o yei "bɛ, an fɛ -tɔ 'yɪ. E ya "le Blamin -pɪ -le 'wɪ 'zɔ. Sɔ -gbɔɔ nen 'e wɔdɪ "da, en -tien 'kɔle nen 'e dɾɛdɪ -siga -a bɛ, -a 'bɔ nen yaa -tɔ 'e kugu da. ¹⁴-A -wulo "je "a 'fuvu "le 'nanwle luw "le 'wɪ 'zɔ. E ya 'fuvu 'yɾɪyɾɪ. En -a yie "bia "le 'te 'le 'wɪ 'zɔ. ¹⁵En -a cein "fli "nen 'e 'wlu bɛ, o "bia "le -bulalɛ nen waa 'wɔ 'te 'a en e 'man bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. En -a wei -klunman "le 'yi -dan 'bɛ ci -sɛnnan -klo -ji. ¹⁶En mɛn cɾɛn 'sɔravli "a -a -pɛ "yi 'lɔ. Sɛn nen -a 'le a "man en -a 'le a -pɛ "fli "da bɛ, e ya -a 'le. En -a yɾa "bia "le yide 'bɛ ci 'binan 'plɛble 'kpa.

¹⁷Zɪ an min zɛ -a 'yɪ bɛ, en an -tria "wlu. An 'sura "ji "le min -kadɪ -le 'wɪ 'zɔ. -A -nan nen 'e 'pɛ "yi 'pla 'an da, en e 'mɛn 'nan: «Te "klan 'e 'i 'tɛ dɪ! Mɛɛn ci 'wɪ pɛɛnɔn pou sianan 'a, en mɛɛn ci 'wɪ pɛɛnɔn 'le 'srannan 'a. ¹⁸Mɛɛn 'belidɪ -nɔan "min le. An -ka en an fuv, 'bɛ nen 'gʊɛ 'an yie a "man 'li 'trilii. 'Plɛble a 'an 'lɔ -e 'an minnɪn wluan -kanɔn 'va. En 'plɛble a 'an 'lɔ -e 'an minnɪn 'si -yɾɛmo fla.

¹⁹-Yee "wɛan 'wɪnɪn nen yia 'yɪ bɛ, 'i cɾɛn -tɛ. -A -mienun a dɾɛnan 'va, en -a -mienun -taa "dɾɛle. ²⁰I mɛn cɾɛn 'sɔravli 'yɪ 'an 'pɛ "yi 'lɔ, en i -kannen -tɾɔa "dave nen -siga -a bɛ -a 'yɪ 'sɔravli. 'Wɪnɪn zɛ -a -ci nen 'gʊ, mɛn cɾɛn 'sɔravli "bɛ, -wɛɛ ci Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, o 'sɔravli "nen 'o yie -tɔa -leglizɪ 'sɔravli 'bɔ 'va bɛ waa. En -kannen -tɾɔa "dave 'sɔravli "bɛ -leglizɪ 'sɔravli 'bɔ nen.»

'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ Efɛz 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyɾɛn 'gʊ

2 ¹«'Wɪ 'gʊɛ 'i cɾɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Efɛz -leglizɪ -ji bɛ -yɾɛ. 'I cɾɛn -tɛ 'nan:

'An 'pɛ 'yi 'lɔ nɛn mɛn cɛn 'sɔɾavli 'ci, ɛn 'mɛn 'ta 'wɔla -kannɛn -trɔa "dave nɛn -siga -a bɛ -a yɛi. 'An 'bɔ 'e 'nan:

²'Ka Zozinɔn nɛn Efɛz bɛ, an 'ka drɛ winun -tɔa, ɛn 'ka 'fli nɛn kaa -nɔan 'mɛn 'nyranman -ji 'plɛblɛ bɛ, maan -tɔa. ɛn 'ka yɛi nɛn ka -tɔala 'wɔ da bɛ, maan -tɔa. Maan -tɔa 'nan 'ka 'vale min -wɛlɔɔnɔn -a ka'a 'sɔala dɔ. Minnɔn nɛn waa vɛ 'o 'fli man 'nan Zozi 'lɛ 'pasianɔn nɛn 'waa, tɛ o 'ka 'a dɛ, ka o -nanjɛn ɛn kaa -tɔ 'nan 'wɛlɔɔnɔn nɛn waa. ³Maan -tɔa 'nan 'ka yɛi -tɔala 'wɔ da, ɛn 'mɛn "wɛan 'ka yɾa 'yɔ, 'pian 'ka 'pɛ 'ka plɔlɛ dɔ.

⁴'Wɔ pɛɛnɔn nɛn kaa drɛ 'yi "bɛ, maan -tɔa, 'pian 'wɔ 'tɔ a 'an 'ji -ɛ 'an 'pla 'cɛɛ. 'Wɔ zɛ -nyɾɛn 'nan, 'an yɔɔ 'yi "tɛdɛ nɛn 'ka 'ji bɛ, 'ka 'pɛ plɔ 'man. ⁵'Cɛɛ 'an yɔɔ 'yi "tɛdɛ tɛ ka drɛ 'an -srɔnɔn 'a 'ɛ 'trɛ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn 'da! 'Ka 'si 'wɔ 'wɛlɔɔ 'drɛdɔ man, -ɛ 'wɔ 'yi "nɛn kaa drɛ 'ɛ tɛdɛ bɛ 'ka drɛdɔ 'sia "nyian! -Tɛ ka'a drɛlɛ dɛ, an 'lɔ 'ka 'va -ɛ 'an 'cɛɛ -kannɛn -trɔa "dave 'si 'an man -kɔɔbli. ⁶'Wɔ nɛn kaa dra 'nyian 'yi "bɛ, -nyɾɛn 'gɔ, 'winun nɛn Nikolai -srɔnɔn -a dra bɛ, -a 'wɔ 'naan 'ka man 'lɛ zɔ -a 'wɔ 'naan 'an man bɛ -yɛɛ 'wɔ 'zɔ.

⁷Min nɛn 'wɔ man 'trɔɛn 'ci -a -wɔlo -man bɛ, 'wɔ nɛn Bali lei ci -a vɛnan Zozinɔn lɛ bɛ -a san 'ɛ man. Min nɛn ɛ 'ta 'wɔla 'winun zɛ -a da ɛn -a -wɔlo 'bɔla 'va "bɛ, yɛba "nɛn ɛ 'belidɔ -nɔan "min lɛ bɛ, maan 'blɔ -nɔan -a san lɛ -ɛ 'ɛ -blɔ. Yɛba zɛ ɛ ya 'ɛ 'tɔdɔ Bali -lɛ fei.»

'Wɔ nɛn Zozi -a 'vɔ Simiri 'nɔn 'lɛ vɛ -a bɛ -nyɾɛn 'gɔ

⁸«'Wɔ 'gɔɛ 'i cɛn -tɛ -ɛ 'i 'pa 'sia Bali -lɛ 'pasiazan nɛn Simiri -lɛglizi -ji bɛ -yɾɛ. 'I cɛn -tɛ 'nan:

Mɛɛn ci 'wɔ pɛɛnɔn pou sianan "a, ɛn mɛɛn ci 'wɔ pɛɛnɔn 'lɛ 'srannan "a. An -ka ɛn an fuɔ. 'An 'bɔ 'ɛ 'nan:

⁹'Ka Zozinɔn nɛn Simiri bɛ, 'ka yɾa nɛn ka ci -a vɛnan bɛ, maan -tɔa. ɛn 'yalɛ nɛn ɛ 'ka 'tɛ bɛ, maan -tɔa. 'Pian maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan ka ya fɛnɔn 'a. Zuif 'nɔn nɛn waa vɛ 'o 'fli man 'nan 'o ya Bali -lɛ minnɔn -a bɛ, 'winun nɛn waa vɛ 'ka man -wɛlɔɔ "bɛ, maan -tɔa. 'Pian maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, o 'ka Bali -lɛ minnɔn -a dɔ. O ya Bali 'nanmanzan nɛn waa laabo Satan bɛ, -yɛɛ minnɔn -a. ¹⁰Yɾa yɔɔnɔn nɛn o -taa "bɔlɛ 'nyian 'ka man bɛ, tɛ 'ka "klan -wɔ 'dɔ! Bali 'nanmanzan nɛn waa laabo Satan bɛ, yaa dra -ɛ 'o 'ka 'va min -mienun -fɔ -pɔ 'kuin. Yaa dra zɛ 'nan -ɛ 'ɛ 'cɛɛ yi -teradɔ 'an da -nanjɛn. ɛn 'nyian bɛ minnɔn 'tɛ "paa 'ka da yi -fu. -Tɛ 'ka 'va min -mienun -ka 'wɔ zɛ -a -ji oo, tɛ 'ka yi -teradɔ 'an da 'lɛ 'tɔ "fo 'dɔ! -Tɛ kaa drɛ zɛ, 'belidɔ nɛn ya'a 'nyaan dɛ, maan -nɔan 'cɛɛ 'ka -kopa 'a.

¹¹Min nɛn 'wɔ man 'trɔɛn 'ci -a -wɔlo -man bɛ, 'wɔ nɛn Bali lei ci -a vɛnan Zozinɔn lɛ bɛ -a san 'ɛ man. Min nɛn ɛ 'ta 'wɔla 'winun zɛ -a da ɛn -a -wɔlo 'bɔla 'va "bɛ, 'belidɔ nɛn ya'a 'nyaan dɛ, ɛ dra -yɛɛ vɛ -a. -Yɛɛ ci 'nan -a san 'ka -ka "flizan 'wo dɔ.»

'Wt nen Zozi -a 'vɪ Pergami 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyren 'gʊ

12 «'Wt 'gʊɛ 'i cren -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Pergami -leglizi -ji bɛ -yrɛ. 'I cren -tɛ 'nan:

Sen nen -a 'lɛ a 'man en -a 'lɛ a -pɛ 'fli "da bɛ, 'an 'lɔ nen e ci. 'An 'bɔ 'e 'nan:

13 'Ka Zozinɔn nen Pergami bɛ, ka -nyeanla 'fla nen Bali 'nanmanzan Satan mingɔnnen -ble "da "bɛ -a da. 'Pian 'ka 'pɛ -sru 'ka tɔalɛ -e 'ka 'si 'an -sru "dɪ. Maan -tɔa zɪɛ. Antipa nen 'an -sruzan 'plɛblɛ 'a bɛ, minnun -a -tɛ 'ka 'va nun, 'pian ka'a yi -teradɪ 'an da 'le 'tɔlɛ dɪ.

14 'Wt pɛɛnɔn zɪɛ kaa dre "yi, 'pian 'wɪ 'tʊ a 'an 'ji -e 'an 'plɑ 'cɛɛ. 'Wt zɪɛ -nyren 'nan, 'wɪnɪn nen Balam -a paa minnun ji 'li bɛ, min -mienun a -a drenan 'nyian 'cee -leglizi -ji. -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, -si nen kɔ Izraɛl 'nɔn 'o 'ciula "da -e 'o 'wɪ 'wɪdɪ "dre bɛ, Balam -a kɔɔn Balak lɛ, en Balak -a kɔɔn -wlɛ. -A -nan nen Izraɛl 'nɔn -yʊ -pan wi -bludɪ 'sia, en o nyinnandɪ 'sia lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ dɪ. 15 'Wt 'tʊwli zɪɛ, -a 'bɔ nen Nikolai -srunɔn ci -a drenan, en min -mienun a 'ka 'va te o ya 'wɪ zɪɛ -a -sru. 16 'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ -a dredɪ man! -Tɛ ka'a 'silɛ -a dredɪ man dɪɛ, an 'lɔ 'ka 'va -e 'an 'wɪ "nen -kɔɔn "minnun nen o ci 'wɪ zɪɛ -a drenan bɛ -wlɛ. Sen nen 'an 'le 'gʊɛ, -a 'bɔ 'a nen maan dra.

17 Min nen 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man bɛ, 'wɪ nen Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn lɛ bɛ -a san 'e man. Min nen e 'ta 'wula 'wɪnɪn zɪɛ -a da en -a -wulo 'bɔla "va "bɛ, -blufɛ nen e ya laji, waa laabo mannen bɛ, maan -nɔan -yrɛ. En 'nyian bɛ, an -kɔlɛ 'fuvu -nɔan -yrɛ. -Kɔlɛ zɪɛ -a da nen min 'bɔ 'tɔ 'trɛ -kɔan 'e 'cren -tɛdɪ. 'Tɔ zɪɛ -a 'bɔ 'tʊwli 'bɛ -tɔa, min pee 'ka -a tɔa "fo "dɪ.»

'Wt nen Zozi -a 'vɪ Tiatire 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyren 'gʊ

18 «'Wt 'gʊɛ 'i cren -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Tiatire -leglizi -ji bɛ -yrɛ. 'I cren -tɛ 'nan:

Mɛɛn ci Bali -pɪ -a, en 'an yɪɛ 'bɛ "bia "lɛ 'tɛ 'lɛ 'wɪ 'zʊ, en 'an 'cɛɪn -man 'bɛ "bia "lɛ -siga -lɛ 'wɪ 'zʊ. 'An 'bɔ 'e 'nan:

19 'Ka Zozinɔn nen Tiatire bɛ, an 'ka dre wɪnɪn -tɔa, en 'cee 'an yɪdɪ "yi "bɛ, maan -tɔa. En 'cee yi -teradɪ 'an da bɛ, maan -tɔa. En 'cee 'nyranman nen kaa "paa 'mɛn bɛ, maan -tɔa. En 'ka yɪɛ nen kaa -tɔala 'wɪ da bɛ, maan -tɔa. En maan -tɔa 'nyian 'nan, 'wɪ "yɪnɪn nen ka ci -a drenan 'e 'fɔla "da 'gʊɛ, -a "kaga "mlian -a tɛdɛ vɛ da.

20 'Wt pɛɛnɔn nen kaa dre "yi "bɛ, maan -tɔa, 'pian 'wɪ 'tʊ a 'an 'ji -e 'an 'plɑ 'cɛɛ. 'Wt zɪɛ -nyren 'nan, lɪmɔn nen waa laabo Zezabel bɛ, ka'a -si tɔa -yrɔ "dɪ. Yaa ve 'e 'fli man 'nan Bali 'lewei vɪzan nen 'yaa. 'Pian

-yee 'wɪ 'paadt -a -maan minnun nɛn 'cee -leglizi -ji be, o 'wɪ 'wɪdɪ 'dɹɛdɪ 'sia. O -yʊ -panwi -blɪdɪ 'sia, ɛn o nyinnandɪ 'sia lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'paɛ dɪ. ²¹An tʊ -nɔn -yɹɛ 'nan -e 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ -a dɹɛdɪ man. 'Pian ya'a 'wɪɛ "man -e 'e 'si 'e dɹɛ wɪ -wɪdɪ zɪɛ -a man "fo 'dɪ. ²²-Yee "wɛan an 'ta -a nyianla -saa nɛn min 'e yɹa ye "da "kaga "bɛ -a da. ɛn "nyian bɛ, an 'wɪ "nɛn -kɔnman minnun nɛn o 'si 'an -sru ɛn o sɔnla -a -sru "bɛ -wɛ. 'Pian -te o 'si 'o dɹɛ wɪ -wɪdɪnɛn man bɛ, ma'an dra dɪ. ²³An Zezabel -le 'nɛnnun -tɛɛman. Kɔ zɪ min -tʊ 'wɪ dɹɛ bɛ, -a "nɛn "fɛ nɛn maan -nɔan -a san lɛ. Maan dra zɪɛ -e -leglizi 'nɔn pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan, an min ci wɪ -tɔa 'e pɛɛnɔn.

²⁴Maan -tɔa 'nan, Zozinɔn -mienun a Tiatire bɛ, wa'a -sɔnla 'wɪ "paadt -wɪdɪ zɪɛ -a -sru 'dɪ. ɛn wa'a -wɛɛɛ 'nan Satan -le 'wɪnɛn nɛn minnun -a "siala 'wɪ -dan a bɛ, 'o -tɔa 'dɪ. 'Ka Zozinɔn zɪɛ, 'ka lɛ nɛn an ci 'wɪ 'gʊɛ -a vɪnan. An 'ka 'an 'tɔdɪ 'ka man -sa -a 'nan 'an 'wɪ 'pɛɛ "paa 'da 'cɛɛ -e 'ka dɹɛ dɪ. ²⁵'Pian 'wɪnɛn nɛn kaa -tɔa 'va bɛ, -a da nɛn 'ka yɛ -trɔa -trilii, -e 'mɛn 'lɔdɪ 'e bɔ.

²⁶Min nɛn e 'ta 'wɪla 'an 'ci 'sɔ wɪnɛn da -trilii ɛn e 'bɔ -a 'le 'sɹannan "bɛ, -yɛɛ ci min nɛn -a 'wɪlo 'bɔla 'va "bɛ, -a. Min zɪɛ an 'trɛda 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'pɛba wo -yɹɔ, -yɛɛ "paala.

²⁷ɛn -bulale "tonyrin -a nɛn
e -va -ble 'lɛglɔnnun zɪɛ o da.

E o -wiiman "lɛ zɪ -pɔ -wia "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

²⁸'An "tɪ 'bɛ 'pleble zɪɛ -a -nɔn 'mɛn, ɛn an min zɪɛ -yɛɛ -nɔan 'nyian. ɛn "nyian bɛ, an bodrun mɛn cɹɛn -nɔan -yɹɛ.

²⁹Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn 'ci -a -wɪlo -man bɛ, 'wɪ nɛn Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn lɛ bɛ, -a san 'e man.»

'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Sardo 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyɹɛn 'gʊ

3 ¹«'Wɪ 'gʊɛ 'i cɹɛn -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nɛn Sardo -leglizi -ji be -yɹɛ. 'I cɹɛn -te 'nan:

'An 'lɔ nɛn Bali lei 'sɔravli 'ci, ɛn 'an 'lɔ nɛn mɛn cɹɛn 'sɔravli 'ci. 'An 'bɔ "e 'nan:

'Ka Zozinɔn nɛn Sardo bɛ, an 'ka dɹɛ wɪnɛn -tɔa. 'Ka 'tɔ "we 'nan 'belɪdɪ a 'ka 'lɔ, 'pian -a tɪglɪ da bɛ ka ya 'ka 'kadɪ. ²'Ka dɹɛ "yi, "tɔgɔ ka -kaala 'nan "fo! 'Ka 'wɪ 'wɛnwɛnnɛn -mienun dra bɛ, e ya 'an 'ci 'sɔ wɪnɛn yɹa man, 'wɪnɛn zɪɛ -a -sru 'nɛn 'ka 'kɔla, "tɔgɔ 'ka -kaala 'nan "fo! 'Fɛ nɛn maan vɛ zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, zɪ an 'ka dɹɛ wɪnɛn -nanjɛɛn bɛ, maan 'yɪ 'nan ya'a 'sɔɛ 'an "tɪ "lɛ dɪ. ³Bali -le 'wɪnɛn nɛn kaa 'man bɛ, 'ka 'ci "nɹɔn "da, ɛn 'wɪnɛn nɛn waa paa 'ka 'ji "da "bɛ, 'ka 'ci "nɹɔn "da! 'Wɪnɛn zɪɛ -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji -e 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "dɹɛdɪ man. -Te ka'a 'wɪ zɪɛ -a manlɛ "yi "dɪ, ɛn ka -fʊ yi -tenan bɛ, an bɔa 'ka man kɪglɪ, "lɛ zɪ cɹɪnzɛn -taa "min va bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. 'Ka dɹɛ "yi, kɔ tʊ nɛn an -taa "man "bɛ ka'a tɔa dɪ.

⁴Maan -tɔa 'nan, Zozinɔn -mienun a Sardo be, wa'a 'o 'fli 'tri 'tɔle Bali 'le di. -Yee "wean nen Bali -taa sɔ 'fuvu wule o da, -e 'ku 'ta wula waa. -A -nɔan da nen -e Bali 'e 'wɪ zɪe -a dre -wle. ⁵Min nen e 'ta 'wula 'winun zɪe -a da en -a -wulo 'bɔla 'va "be, sɔ 'fuvu zɪe -a 'bɔ nen e -taa -a wule. En "nyian be, min zɪe -a 'tɔ nen 'e 'cren -tedɪ Bali -le min 'beli 'fluba 'ji be, ma'an fuiman "fo "di. 'Pian maan ve 'an "tɪ 'lee 'yee 'pasianɔn nen laji be -wle 'nan, 'men min nen.

⁶Min nen 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man be, 'wɪ nen Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn le be -a san 'e man.»

'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ Filadefi 'nɔn 'le ve -a be -nyren 'gɔ

⁷«'Wɪ 'gʊe 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Filadefi -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

'An 'bɔ 'gʊe, an ya 'saun, en an ya tɪgɪ. 'An 'lɔ nen David -le -lagle ci, -a -ci nen 'nan mɛɛn Bali -le mingɔnnen tre "paala. -Te maan 'le 'sɔ be, min pee 'ka 'kɔlaman -a 'le wɔdɪ -a di. En -te maan -fɔ -ji be, min pee 'ka 'kɔlaman -a 'le 'sɔdɪ -a di. 'An 'bɔ 'e 'nan:

⁸'Ka Zozinɔn nen Filadefi be, an 'ka dre winun -tɔa. Maan -tɔa 'nan, minnun yie 'ka 'naan 'ka man di, 'pian ka 'ta 'wula 'an wei da, en ka'a 'sile 'an -sru "di. -Yee "wean an -kpein 'le 'sɔ 'ceɛ. -Kpein zɪe min pee 'ka 'kɔlaman -a 'le wɔdɪ -a di. ⁹'Wɪ nen an -taa -a drele be -nyren 'gɔ. Zuif 'nɔn nen waa ve 'o 'fli man 'nan, 'o ya Bali -le minnun -a, te o 'ka 'a diɛ, 'wɪnɔn nen waa. Kɔɔ Bali 'nanmanzan nen Satan -a be, -a -srɔnɔn nen waa. Minnun zɪe an -taa "tɔle o man -sa -a 'nan 'o "po -sɔɔn 'ka 'wɪlɔ, -e 'o -tɔ 'nan an 'ka ye "yi. ¹⁰'Ka 'pɛ 'ka plɔle di, 'winun nen maan 'vɪ 'ceɛ be ka 'ta 'wula "da. -Yee "wean yra yɪdɪ -dan nen e -taa "bɔle 'tredanɔn man be, 'an yie -tɔa 'ka 'va. Yra yɪdɪ zɪe an -taa "a 'treda 'nan -e 'an o dre winun -nanjen.

¹¹-A -nan 'ka "nyian mɔan di, te an "ta "lo. 'Winun nen kaa -tɔa 'va be, 'ka yie -trɔa "da. 'Ka dre zɪe -e 'ka -kopa 'e -fɔ 'ka 'lɔ, "tɔgɔ 'e dre min pee -le ve -a. ¹²Min nen e 'ta 'wula 'winun zɪe -a da en -a -wulo 'bɔla 'va "be, maan dra 'kɔladren 'a 'an "tɪ Bali -le 'kuin. 'Kɔn zɪe -a -ji nen e -fo 'li "fo. 'An "tɪ Bali 'tɔ nen maan cren -tea min zɪe -a man. En 'an "tɪ Bali -le 'fla 'tɔ nen maan cren -tea "nyian "man. 'Fla zɪe Zeruzalem -tre nen e "sia 'an "tɪ Bali 'srɔn "laji be -nyren. En "nyian be, 'an 'tɔ -tre nen 'an man 'gʊe, -a 'bɔ nen maan cren -tea min zɪe -a man.

¹³Min nen 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man be, 'wɪ nen Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn le be -a san 'e man.»

'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ Laodize 'nɔn 'le ve -a be -nyren 'gɔ

¹⁴«'Wɪ 'gʊe 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Laodize -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

Mæen cɪ Amen -a. Mæen cɪ 'wɪ nɛn Bali -a drɛ bɛ, -a -nan yɪzan tɪglɪ 'a, ɛn ma'an 'wɪ 'vɛ 'wlu 'a dɪ. Bali ciɪla 'an 'va ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ. 'An 'bɔ 'e 'nan:

¹⁵Ka Zozinɔn nɛn Laodize bɛ, an 'ka drɛ wɪnɪn -tɔa. Maan -tɔa 'nan, ka 'ka 'mɛn 'wɪ 'ji 'plɛblɛ dɪ, ɛn ka 'ka 'mɛn 'wɪ 'ji 'ka tɔadt dɪ. Ka -kɔan paan 'pɛ -tɔ da. ¹⁶Pian ka ya -a yɛi, -yɛɛ "wɛan an 'ta 'ka -pian 'an -sru. ¹⁷Ka 'fli "siala fɛnɔn 'a. Kaa vɛ 'ka 'fli man 'nan, fɛ a 'kɪ 'lɔ, kɪ 'ka "nyian fɛ pɛɛ -va dɪ. Ka'a -ci tɔa dɪ, -yɛɛ "wɛan nɛn ka 'wɪ zɪɛ -a vɛ. -A tɪglɪ da bɛ, -pɛ nɛn ka cɪ -ji bɛ, e ya -wɪdɪ "fo. 'Yalɛ 'ka 'tɛ, 'ka yɛi a 'e 'wɪdɪ, ɛn ka ya 'ka plɔdɪ. ¹⁸-Yɛɛ "wɛan an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan, -siga nɛn o -yɛɛ 'kpa -nanjɛn 'tɛ 'va bɛ, 'ka 'ta -a 'lɔ 'an 'lɔ. -Tɛ ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, ka -taa "drɛlɛ fɛnɔn tɪglɪ 'a. ɛn "nyian bɛ, an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ta sɔ 'fuvu 'lɔ 'an 'lɔ, -e 'ka wɪ 'ka da. -Tɛ ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, 'yra -taa 'sɪlɛ 'ka yɛɛ man. ɛn "nyian bɛ, an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ta yɛi 'yɪlɛ 'lɔ 'an 'lɔ, -e 'ka -sɛn 'ka yɛi -goɛi -e 'ka -kɔla "fɛnan yɪdɪ -a.

¹⁹-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, minnɪn nɛn an o yɛ "yɪ "bɛ, an 'wɪ "paala -wɪɛ, ɛn an 'wɪ 'tɔdɪ "paaman o ji sɔnbɔ "a. -Yɛɛ "wɛan 'ka 'sɪ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'ka 'tɔ 'mɛn 'wɪ 'ji 'plɛblɛ. ²⁰Maan nɛn, 'an -tɔdɪ 'cɛɛ 'kɔn -yrɛ "nɛn 'gɪ. An ya -a -tɛnan 'ka da. Min nɛn yaan wɛi 'man ɛn e 'kɔn 'lɛ 'sɔ 'mɛn bɛ, an -wɪlamlan -a san -lɛ 'kuɪn -e 'kɪ fɛnɪn -blɪ -a 'e cin va.

²¹Zɪ an 'wɪ pɛɛnɔn drɛ, ɛn 'an 'wulo 'bɔla "va "bɛ, -a -nan nɛn 'an "tɪ Bali 'an 'nyran 'e "srɔn 'yɛɛ mingɔnɛn pɛɪn -da. Min nɛn e 'ta 'wula 'wɪnɪn zɪɛ -a da ɛn -a -wulo 'bɔla "va "bɛ, 'wɪ 'tɔwɪlɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'an 'bɔ "nyian "an "dra -a san lɛ. Maan -nyɛanla 'an "srɔn 'mɛn mingɔnɛn pɛɪn -da.

²²Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man bɛ, 'wɪ nɛn Bali lɛi cɪ -a vɪnan Zozinɔn lɛ bɛ -a san 'e man.»

Fɛnɪn pɛɛnɔn nɛn laji bɛ o Bali bɔa

4 ¹Zɪ e cɛɛn 'wɪnɪn zɪɛ -a tin 'badɪ man 'mɛn bɛ, ɛn an fɛ pɛɛ yɪdɪ 'sia "nyian. An -kpɛɪn "tɔ 'yɪ 'e 'lɛ 'sɔdɪ laji. Wɛi nɛn maan 'man paan 'e tɛdɛ 'plɛblɛ "lɛ 'bɛi 'lɛ 'wɪ 'zɔ bɛ, e wɪ "nyian. E 'nan: «'I 'ta 'an 'va lou 'gɪ! 'Wɪnɪn nɛn o -taa "drɛlɛ "bɛ -sru "bɛ -e 'an -nan -kɔɔn 'yɛ.» ²'Nun tɔɔn Bali lɛi -sɛn 'an da, ɛn an mingɔnɛn pɛɪn -tɔ 'yɪ laji. Bali a 'e -nyrandɪ "da. ³E "bia -nyrannyran, ɛn -a cɛɛn 'bɔ a fɛnyian 'e -ciala "da. -Yɛɛ mingɔnɛn pɛɪn zɪɛ -pɔblɛn a 'e 'sɔdɪ "ta lou tɛ e "bia. -Pɔblɛn zɪɛ -a cɛɛn a fɛnyian 'e -ciala "da. ⁴Mingɔnɛn pɛɪn zɪɛ e ya 'e 'sɪ -fɔdɪ mingɔnɛn pɛɪn -yɔ -tɔ 'wɪɛ sɪnjɛn -a. Mingɔnɛn pɛɪnɪnɪn zɪɛ min cɛjɛnɪn yra 'o -nyrandɪ "da, tɛ sɔ 'fuvu a o pɛɛnɔn da. -Siga klɛ "a o pɛɛnɔn 'wulo -man. ⁵Mingɔnɛn pɛɪn zɪɛ laa 'wɪlɛi -wɪlɛi -fɔdɪ "sia "va 'zia tɛ e -ko -pɛ pɛɛnɔn

da, te laa -paan "we. En -kannen -pɔ 'sɔravli "nen o "bia 'pleble 'kpa be, o ya 'o -trɔadɪ -a 'le. Lei 'sɔravli "nen Bali lei 'saun 'a be -nyren. ⁶Mingɔnnen pein zɪe -a 'le be, jemie a -nan. E ya 'e siadt 'da.

En pein 'bɔ zɪe -a 'srɔn -e 'e si -fɔ "da "be, fenun sinjen a 'o -tɔɔdɪ -nan. O yie a "kaga, en e ya o fɛ pɛɛnɔn 'nan. ⁷Fenun zɪe -a -tɔ a "le -jra -le 'wɪ 'zɔ, en -a -tɔ a "le tri -kɔnnen -le 'wɪ 'zɔ, en -a -tɔ yra a "le blamin -le 'wɪ 'zɔ, en -a -tɔ a "le kɔɛbo -le 'wɪ 'zɔ. "Loman zɪe e ya 'sunan. ⁸Fenun zɪe o -pɛ "jɛ "a 'shɛɛdɔ, 'shɛɛdɔ 'o pɛɛnɔn. Yie "kaga "a o -pɛ "jɛ "ta lou, en -a -mie a o -pɛ "jɛ 'wlu. Wa'a 'flian "dre -fɔdɪ -a dɪ. Bodrun funnin te o "dre -fɔa, waa -fɔa 'nan:

«Minsan Bali a 'saun 'saun 'saun.

-Yɛɛ cɪ 'pleble pɛɛnɔn 'san -a.

E ya -nan tɔ pɛɛnɔn man,

e ya -nan 'li 'e 'cɛn, en e -taa.»

⁹Fenun sinjen 'bɔ zɪe, "dre "nen waa -fɔa "be, min nen -a yie a "man 'li 'trilii en e ya 'e -nyrandɪ mingɔnnen pein -da be, -a 'tɔ nen waa dra -dan, te waa bɔa, te waa muo -fɔa. ¹⁰-Te o ya "dre zɪe -a -fɔnan be, min ceje -yɔ -tɔ 'wle sinjen be, 'o "pɔ -sɔɔnman min nen -a yie a "man 'li 'trilii en e ya 'e -nyrandɪ mingɔnnen pein -da be, -a wlu. O 'wee -siga klenun -seanla -a 'le te waa bɔa "drenun -a. Waa -fɔa 'nan:

¹¹ «'Kɔ 'san, yie cɪ 'kɔɛ Bali -a.

Yie fɛ pɛɛnɔn dre,

en fenun pɛɛnɔn nen 'treda 'gɔɛ,

'i 'ci 'sɔ wɪnun da nen i o dre.

-Yee "wɛan -a -nɔan da nen

-e min 'e 'tɔ -dan 'nɔn 'yie,

en -a -nɔan da nen

-e min 'e 'i bɔ,

en -a -nɔan da nen

-e min 'e vɪ 'nan 'pleble pɛɛnɔn a 'yie vɛ -a.»

Fenun pɛɛnɔn nen laji be o Bali -le 'bla bɔa

5 ¹"Be -sru en min nen 'e -nyrandɪ mingɔnnen pein -da be, an 'fluba 'tɔ 'yɪ -a -pɛ "yi 'ɔ. 'Fluba zɪe e ya 'e plindɪ, en 'wɪnun a 'e 'crɛn -tɛdɪ "man bei, en e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ -ji. En "nyian be, -a -yrɪnan a 'sɔravli. ²-A -nan nen Bali -le 'pasianɔn nen laji be, maan 'pleble 'tɔ 'yɪ, te e -paanman wei 'pleble 'ji. Yaa laabu 'nan: «-Tɪɛ cɪ "le 'e 'fluba 'gɔɛ -a baanun "flu -e 'e 'le 'sɔ?» ³Min 'ka yɪɛ laji dɪ, en min 'ka yɪɛ 'treda dɪ, en min 'ka yɪɛ 'trɛ 'wlu dɪ. Min -tɔ 'ka yɪɛ -e 'e -kɔla 'e 'fluba zɪe -a "flu -e 'e yie 'tɔ -ji dɪ. ⁴'Wɪ zɪe, zɪ maan -nan 'yɪ be, -a 'wɪ 'nan 'an man, en an -wuɔdɪ 'sia. Kɔɔ min -tɔ 'ka yɪɛ -e 'e 'fluba zɪe -a 'le 'sɔ, -e 'e yie 'tɔ -ji dɪ. ⁵-A -nan nen min ceje -tɔ 'e 'men 'nan: «Te 'i 'wuwɔ dɪ! -Jra nen 'e 'sia Zuda -le kunnin -wulo

da be, David kluda min be -a 'bɔ nɛn. E fɛ pɛɛnɔn klɪ, ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ 'e -kɔlaman 'fluba 'labɛ -a -yɾɪvɛ pɛɛnɔn "cɛɛndɪ -a -e 'e yɪɛ 'tɔ -ji.»

⁶En an fɛ -tʊ 'yɪ, e ya 'e 'tɔdɪ mingɔnɛn pɛɪn 'lɛ. Min cejenun 'lee fɛnʊn sinjen be waa si -fɔ. Bali -le 'bla nɛn. E ya "le fɛ nɛn waa -blɔ cɛɛn 'sraga -a be -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. -A 'bei a 'sɔravli, ɛn -a yɪɛ a 'sɔravli. Yɪɛ 'sɔravli zɪɛ Bali lei 'sɔravli "nɛn Bali o 'pa 'sia 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan be, o 'bɔ nɛn. ⁷Bla zɪɛ e pli min nɛn 'e -nyrandɪ mingɔnɛn pɛɪn -da be -a man, ɛn e 'fluba 'si -a -pɛ 'yɪ 'lɔ. ⁸Zɪ e 'fluba 'bɔ 'si be, 'nun tɔɔn ɛn fɛnʊn sinjen be 'lee min ceje -yɔ -tʊ 'wɛ sinjen be, 'o "po sɔɔn "wɪ. "Dre "fɔ "dave nɛn e ya "le -gɔɛdɪ -le 'wɪ 'zʊ be, e ya o pɛɛnɔn 'lɔ. ɛn -sɪga 'kulɛnɛn nɛn e ya 'e fadɪ -lazɪglɔ -a be, e ya "nyɪan o pɛɛnɔn 'lɔ. -Lazɪglɔ zɪɛ minnʊn nɛn o cɪ Bali -le vɛ -a be, -wee Bali tru 'badɪ nɛn. ⁹-A -nan nɛn o "dre "trɛ -fɔdɪ 'sia. Waa -fɔa 'nan:

«-A -nɔan da nɛn i 'fluba 'sia,
 'nan -e 'i -a -yɾɪvɛnʊn "cɛɛn "man.
 Kɔɔ yɪɛ drɛ 'sraga bʊvɛ -a
 'lɛglɔn -tʊdʊ pɛɛnɔn nɛn
 'trɛda 'gʊɛ -a -ji minnʊn man,
 'lee minnʊn nɛn
 o wei -tʊdʊ pɛɛnɔn -fɔa
 'trɛda 'gʊɛ o man.
 'I nyɛn nɛn e -sɾan be,
 -a 'bɔ 'a nɛn i o ta pan 'wʊ Bali lɛ.

¹⁰Yia drɛ zɪɛ

ɛn o drɛ Bali -le mingɔnɛn trɛda 'nɔn 'a,
 ɛn o drɛ Bali -pannɔn 'a,
 'nan -e 'o -kaa "tɪ Bali 'su.
 -Wɛɛ -taa "mingɔnɛn -blɪɛ
 'trɛda fɛ pɛɛnɔn da.»

¹¹"Be -sru ɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji be, an o "kaga 'yɪ. O ya "kaga, blamin 'ka 'kɔlaman -e 'e o "nrɔn dɪ. An o 'yɪ mingɔnɛn pɛɪn 'srɔn, o ya fɛnʊn sinjen 'lee min cejenun yɛi. An o wei 'man, ¹²te o "dre -fɔa wei 'plɛblɛ 'ji. Waa -fɔa 'nan:

«Bali -le 'bla nɛn
 waa -blɔ cɛɛn 'sraga bʊvɛ -a minnʊn man be,
 -a -nɔan da nɛn minnʊn -a ve 'nan,
 'plɛblɛ a -yɾɔ.
 ɛn -a -nɔan da nɛn minnʊn -a ve 'nan,
 "yɪ pɛɛnɔn 'san nɛn.
 ɛn -a -nɔan da nɛn minnʊn -a ve 'nan,
 'wɪ 'tɔdɪ pɛɛnɔn "sia "va.
 ɛn -a -nɔan da nɛn minnʊn -a ve 'nan,
 -a lɔ nɛn "koe "cɪ.

En -a -nɔan da nen minnun -a ve 'nan,
'tɔ bɔdɪ a -yee vɛ -a.

En -a -nɔan da nen minnun -a ve 'nan,
'tɔ -dan a -yee vɛ -a.

En -a -nɔan da nen minnun -a ve 'nan,
'tɔ "yi "vidɪ a -yee vɛ -a.»

¹³En "nyian fɛnun pɛɛnɔn nen Bali o dre bɛ, an o wei 'man te o 'dre -fɔa. -A -mienun a laji, en -a -mienun a 'trɛda, en -a -mienun a 'trɛ 'wlu, en -a -mienun a jemie -va. Waa -fɔa 'nan:

«Min nen 'e -nyrandɪ mingɔnnɛn pɛin -da bɛ,
'lee Bali -le 'bla bɛ,
-kaa o 'tɔ "yi "vi,
en -kaa o 'tɔ bɔ,
en -kaa o 'tɔ -dan vi,
en -kaa vi o man 'nan
o ya 'plɛblɛ 'li 'trilii.»

¹⁴-A -nan nen fɛnun sinjen bɛ, o wula "man 'nan: «Amen!» En min cejenun 'o "pɔ sɔɔn, te waa bɔa.

Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛnɛn "cɛɛndɪ 'sia "man

6 ¹"Bɛ -sru en an Bali -le 'bla 'yɪ, te e ya 'fluba -yrɪvɛ 'sɔravli "bɛ -a tɛdɛ 'cɛnnan. Zɪ yaa cɛɛn bɛ, -a -nan nen fɛnun sinjen bɛ, -a tɛdɛ paan 'kpa 'plɛblɛ 'le laa -paan 'bɛ wu. Yaa 'vi fɛ -tɔ lɛ 'nan: «I 'ta!» ²An yie 'tɔ, en an -sɔ 'fuvu 'yɪ 'tanan. Min nen -sɔ zɪɛ -a da bɛ, "sa "a -yrɔ. Fɛ pɛɛnɔn 'klɪzan nen en e 'ta -ko "nyian o 'klɪlɛ. Bali -sɪga kle 'wɔ -a -wulo -man.

³Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛ "flɪzan cɛɛn bɛ, en fɛnun sinjen bɛ -a "flɪzan paan. Yaa 'vi fɛ -tɔ lɛ 'nan: «I 'ta!» ⁴En an -sɔ pee 'yɪ "nyian -tanan. E ya 'tɛndɛn "lɛ 'tɛ nyin -le 'wɪ 'zɔ. Min nen -sɔ zɪɛ -a da bɛ, Bali sɛn -plɔun -nɔn -yrɛ, 'nan -e 'e 'kuli -fɔla 'trɛdanɔn yɛi. Yaa dra zɪɛ 'nan -e 'o cin -tɛɛ.

⁵Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛ yaagazan cɛɛn bɛ, en fɛnun sinjen bɛ -a yaagazan paan. Yaa 'vi fɛ -tɔ lɛ 'nan: «I 'ta!» 'An yie 'tɔ, en an -sɔ tiidii 'yɪ 'tanan. -Yɛɛ tiidii "a "lɛ 'tɛ -dren 'zɔ. Min nen -sɔ zɪɛ -a da bɛ, fɛ -kalɪ "vɛ a -yrɔ. ⁶En an wei -tɔ 'man fɛnun sinjen bɛ o yɛi. Yaa 'vi 'nan: «I dre -e -blɪfɛnɛn pɛɛnɔn 'flɛ 'e dre 'plɛblɛ, 'pian 'nyrɔn 'lee -wɛn bɛ, te o 'flɛ 'e 'pa "da "dɪ!»

⁷Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛ sinjɛnzɛn cɛɛn bɛ, en fɛnun sinjen bɛ -a -nyranman paan. Yaa 'vi fɛ -tɔ lɛ 'nan: «I 'ta!» ⁸'An yie 'tɔ, en an -sɔ 'yɪ 'tanan. -A crɛn min -tɛa "klan -a. Min nen -sɔ zɪɛ -a da bɛ, -a 'tɔ nen -ka. -Yrɛmo flɛ a -a -sru, te e -taa. Bali 'plɛblɛ 'nɔn -wɛ 'nan 'o 'trɛ 'fɔɪ 'tɔ da minnun -tɛɛ, kɔɔ e 'trɛ 'bɔ cɛɛn 'e cin man sinjen. Waa -mie -tɛɛman sɛn -a, en waa -mie -tɛɛman dra -tɛdɪ -a, en waa -mie -tɛɛman -cɛ -tɔ nen e min "saa bɛ -a, en waa -mie -tɛɛman plɔ winun -a.

⁹Zi Bali -le 'bla 'fluba -yrive 'sooluzan cœen bε, en an min leinun 'yɪ Bali -pan "dave wlu. Minnun nen o -tɔ Bali -le 'wɪ -sru 'kpa tigl minnun yie man, en minnun o tεε bε, o leinun nen. ¹⁰Min leinun zɪε, o -paandɪ 'sia 'kpa 'plεblε. O -paanman 'nan: «'Ku 'san, i ya 'saun, en i ya tigl. Tɔ "cen "nen i cɪ -a -pennan, -e 'i 'wɪ "nen -kɔɔn 'tredanɔn lε, 'wɪ nen waa dre 'kue bε -a man?» ¹¹Bali sɔ 'fuvu 'wɔ o pœenɔn da, en yaa 'vɪ -wle 'nan, 'o man -pen tian 'nyian. Kɔɔ o "blu 'lee o "bɔnɔn nen o 'nyranman -tuwli zɪε -a "paa bε, minnun -taa 'o -tεεlε "le -wee 'wɪ 'zɔ. En o pœenɔn 'ka tian 'o cin yɪdɪ dɪ.

¹²Zi Bali -le 'bla 'fluba -yrive 'shœedɔzan cœen bε, 'an yie 'tɔ en an 'trε nyɔɔndɪ -dan 'yɪ. Yide yra dre tiidii "le -cε bɔ sɔ -le 'wɪ 'zɔ, en mlen dre 'tenden "le nyen -le 'wɪ 'zɔ. ¹³-A -nan nen mlen crennun 'sidɪ 'sia laji te o -tεεmlan "tra. O -scanla "le 'nan -te fulɔ 'plεblε yiba nyɔɔn -a 'blv -scanla bε -yee 'wɪ 'zɔ. ¹⁴En labli 'sandɪ 'sia 'sɛzɛnɔn "le 'nan 'fluba nen o cɪ -a 'bunan bε -yee 'wɪ 'zɔ. Pɔnnun pœenɔn 'lee 'yɪ yei tre pœenɔn 'san 'o 'tɔnan.

¹⁵Zi 'tre nyɔɔndɪ 'sia bε, 'treda blamin pœenɔn yɔɔ. -Te e ya mingɔnnen a oo, en -te e ya minnun tazan a oo, en -te e ya 'sounjanun tazan a oo, en -te e ya fezan a oo, en -te e ya min 'plεblε 'a oo, en -te e ya nɔan -a oo, en -te e 'ka nɔan -a dɪ oo, o pœenɔn yɔɔ 'tredre. O -mie yɔɔ kunun ji, en o -mie yɔɔ -kɔlε -dandannun yei, en o -mie yɔɔ pɔnnun yei. ¹⁶Waa ve pɔnnun 'lee -kɔlε -dandannun lε 'nan: «'Ka 'te 'ku da -e 'ku 'ta 'e 'san, "tɔgɔ min nen 'e -nyrandɪ mingɔnnen pœin -da bε 'e 'ku yɪ, en "tɔgɔ Bali -le 'bla 'le nyran -blɪdɪ 'e bɔ 'ku man. ¹⁷Kɔɔ -wee nyran -blɪ yɪ -dan bε, -yεε 'bɔ. Min -tɔ 'ka 'kolaman -e 'e 'tɔ o 'lε dɪ.»

Bali 'yee minnun -kɔnnen 'pla

7 ¹"Bε -sru en Bali -le 'pasianɔn nen laji bε, an o sinjen 'yɪ. -A -tɔ a 'e 'tɔdɪ yide wluan "nan 'zia, en -a -tɔ a 'e 'tɔdɪ yide 'fɔ -nan "va 'zia, en -a -tɔ a 'e 'tɔdɪ 'treda "tre 'zia, en -a -tɔ a 'e 'tɔdɪ 'treda lou 'zia. Waa dre zɪε 'nan -e fulɔ 'e vilε 'e "fœn 'treda dɪ, en -e fulɔ 'e vilε 'e "fœn jemie da dɪ, en -e fulɔ 'e vilε 'e "fœn yiba "tuwli "man dɪ. ²En Bali -le 'pasianɔn nen laji bε, maan pee 'yɪ 'nyian, te e ya 'sinan yide wluan "nan 'zia. Bali nen -a yie a "man "bε, -yee fε -kɔnnen pla "ve a -yrɔ. -A -nan nen e paan wei 'plεblε 'ji Bali -le 'pasianɔn sinjen bε -wle, kɔɔ o lε nen Bali 'plεblε 'nɔn 'nan 'o 'tre 'lee jemie srε. ³E paan -wle 'nan: «'Te 'ka klε tian 'tre man dɪ! En te 'ka klε tian jemie man dɪ! En te 'ka klε tian yibanun man dɪ! 'Ka ta -pen, 'ku 'cen -kaa "tɪ Bali 'sunɔn -kɔnnen pladɪ man 'o yra 'vaa -e 'ka dre.»

⁴-A -nan nen minnun nen Bali -le 'pasianɔn nen laji bε, o o -kɔnnen 'pla Izrael kunnin -wulo -tɔdɔ pœenɔn da bε, an o "nen 'man. O ya min -kpi yaa tɔ 'e 'ta le min -fuba sinjen 'wle sinjen (144.000).

⁵Zuda -le kunnin -wulo da minnun "nen "nen 'gɔ,
o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Ruben -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),
 en Gad -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).
 6 En Aser -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),
 en Nefutali -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),
 en Manase -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).
 7 En Simeon -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),
 en Levi -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),
 en Izaka -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).
 8 En Zabulon -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),
 en Zozefu -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),
 en Benzamen -le ve nen 'gu,
 o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).

'Leglon -tudv pænon 'ji minnun "kaga 'o cin 'yɪ Bali 'le

9 "Be -sru en an min "kaga 'kpa 'yɪ. Blamin 'ka 'kolaman o "nrɔndɪ -a
 "fo "dɪ. 'Leglon 'tudv pænon nen 'treda 'gʊe -a -ji minnun nen waa. En o
 wei -tudv pænon nen 'treda 'gʊe -a -fɔa. O ya 'o 'sendɪ mingɔnnen pein
 'lee Bali -le 'bla 'le. Sɔ 'fuvu nen o pænon da en lo 'la a o pænon 'ɔ. 10 O
 -paanman wei 'pleble 'ji 'nan:

«'Kv "tɪ Bali nen
 'e -nyrandɪ 'yee mingɔnnen pein -da be,
 'o 'vale 'yee 'bla 'a
 -wæe -maan kv 'si 'wɪ 'ji.»

11 -A -nan nen Bali -le 'pasianɔn pænon nen laji be, 'lee min cejenun,
 'lee fenun sinjen be, o mingɔnnen pein zɪe -a si -fɔ. O pænon 'ta "blulea
 mingɔnnen pein zɪe -a 'le en o Bali 'bɔ. 12 Waa 'vɪ 'nan:

«'Wɪ tɪgɪ nen.
 'Kv "tɪ Bali be,
 kvɪ 'tɔ "yi "ve,
 en kvɪ 'tɔ -dan ve,
 en kv 'yie 'wɪ 'tɔdɪ ve,
 en kvɪ muo -fɔa,

en kui 'tɔ bɔa,
 en kva ve 'nan
 'plɛblɛ 'lee -kɔladɔ a 'yie vɛ -a 'li 'trilii.
 Amen!»

¹³-A -nan nen min ceje -tu 'wɪ laabu 'an 'lɔ. Yaa laabu 'nan: «Minnun nen sɔ 'fuvu 'ji 'labe, -tunun nen waa? En o "sia nyin zia?»

¹⁴En maan 'vɪ -yrɛ 'nan: «An 'san, ma'an 'kɔlaman -e 'an -tɔ dɪ, 'pian 'i 'bɔ yia -tɔa. 'I yra 'si, 'i vɪ 'men!»

En e 'nan 'men 'nan: «Minnun nen o "sia 'o yra yɪnan -dan bɛ o nen. Bali -le 'bla nyen -wee sɔ ci 'bɔla. ¹⁵-Yee "wean nen o ya 'o 'sendɪ Bali -le mingɔnnen pein 'lɛ, te o Bali "sua bodrun, funnin -yee 'kuin. Bali nen 'e -nyrandɪ pein zɪɛ -a da bɛ, 'e yie -tɔa "o va. ¹⁶Dra 'ka "nyian o tɛa dɪ, en 'yi dra 'ka "nyian o tɛa dɪ, en yidɛ 'ka "nyian o tɛa dɪ, en 'tɛdɛ 'ka "nyian o tɛa dɪ. ¹⁷Kɔɔ Bali -le 'bla nen Bali -le mingɔnnen pein "srɔn "bɛ, e -blufɛ -nɔan -wɛ, en e 'yi nen e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, -a -nɔan -wɛ, en Bali o yie 'yi pɛɛnɔn buuman.»

Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛ 'sɔravlizan cɛɛn

8 ¹Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛ 'sɔravlizan cɛɛn bɛ, en laji -tɔ flu. E 'mɔn fɔɔnɔn. E bɔa 'lɛri -bu -a.

²"Bɛ -sru en Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, an o 'sɔravli 'yɪ 'o 'tɔdɪ Bali 'lɛ. Bali 'bei 'sɔravli "nɔn -wɛ.

³En Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ -a pee -ta -tɔlɛ Bali -pan "dave "srɔn. Fɛ -tu a -yrɔ, e ya 'e dɛdɛ -siga -a. Fɛ zɪɛ -a -ji nen o -lazigɔ 'tɛ 'ble Bali lɛ. Bali -lazigɔ "kaga "nɔn -yrɛ, 'nan -e 'e baa Bali -le minnun -le Bali tru 'badɪ -a. -A pɛɛnɔn zɪɛ, yaa 'tɛ blɪ Bali -pan "dave nen 'e dɛdɛ -siga -a, en e ya 'e -trɔadɪ Bali -le mingɔnnen pein 'lɛ bɛ -a da. ⁴-A -koei wluan -yrɔ, te e -ko Bali va zia 'o 'vale Bali -le minnun -le Bali tru 'badɪ -a. ⁵"Bɛ -sru en Bali -le 'pasiazan zɪɛ e fɛ nen o -lazigɔ 'tɛ 'ble -ji bɛ -a 'si, en e 'tɛ nen Bali -pan "dave da bɛ -a -sen -ji. -A -nan nen yaa tuv 'trɛda. Zɪ yaa tuv bɛ, en laa -paan 'widɪ 'sia, te laa 'e 'wlei -wlei -fɔa, te 'trɛ 'nyɔɔnman.

-Te 'bei -tu wu bɛ 'wɪ a -a -sru

⁶Bali -le 'pasianɔn nen 'bei 'sɔravli "a -wɔ "bɛ, 'o 'man wuv 'nan -e 'o 'fɛn.

⁷-A tɛdɛ -a fɛɛn, en lalo 'lee 'tɛ nyin -srandɪ 'sia 'trɛda. O ya 'e baadɪ nyen -a. -Te o 'trɛ cɛɛn 'e cin man yaaga bɛ, -a 'fuvɪ 'tu nen yaa 'tɛ blɪ "fo 'o 'vale 'e 'ta yibanun 'lee 'e 'ta lunun pɛɛnɔn 'a.

⁸-A "flizan -a fɛɛn, en pɔn -dan tu nen e drɛ 'tɛ 'a "fo "bɛ, e -ku -tɛlɛ jemie -va. -Te o jemie cɛɛn 'e cin man yaaga bɛ, -a 'fuvɪ 'tu nen yaa drɛ nyen -a "fo. ⁹-Winun pɛɛnɔn nen jemie -va bɛ, -te o cɛɛn 'e cin man yaaga bɛ, -a 'pa 'tu nen yaa -nan -nyan "fo. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ drɛ -klɪ -dandannun pɛɛnɔn nen jemie da bɛ -wee vɛ -a "nyian.

¹⁰-A yaagazan -a fæen, en mlen cren -dan tv 'si laji 'e -tria te 'e -ble 'le 'nan sɔan -le 'wɪ 'zʊ. 'Yi ba pæenɔn nɛn 'trɛda bɛ 'lee 'yi ku pæenɔn nɛn 'trɛda bɛ, -te waa cɛen 'e cin man yaaga bɛ, -a 'fʊi 'tʊ -va nɛn e -te. ¹¹Mlen cren zɪɛ -a 'tɔ nɛn 'yile nyrannyran. Kɔɔ 'yi pæenɔn zɪɛ yaa lila nyrannyran, en minnun nɛn waa mlin bɛ o kaa.

¹²-A sinjenzan -a fæen, 'nun tɔɔn en yidɛ 'le 'bidɪ -ta 'tra. Kɔɔ yidɛ 'le 'bidɪ -le 'plɛblɛ cɛen 'e cin man yaaga, en -a 'fʊi 'tʊ 'si "va. 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ, -yɛɛ drɛ mlen 'lee mlen crennun pæenɔn lɛ. Zɪ 'wɪ zɪɛ e drɛ bɛ, klun -le tiidii 'pa "da en yidɛa drɛ 'le klun "ta -tɔala.

¹³'An yie 'tɔ en an kɔɛbo 'yɪ te 'e -cia 'wɪdɪ -a laji 'plɛblɛ. Yaa ve 'nan: «'Tredanɔn, 'wɪ "ta bɔa 'ka man! 'Tredanɔn, 'wɪ "ta bɔa 'ka man! 'Wɪ "ta bɔa 'ka man, kɔɔ Bali -le 'pasianɔn yaaga "ta -daa 'wee 'beinun 'fɛnle.»

'Bei 'sooluzan wu en 'wɪ yɪdɪ 'e pou 'sia

9 ¹Bali -le 'pasiazan 'sooluzan 'yee 'bei fæen, en an mlen cren -tv 'yɪ 'sinan laji, e -tria. -Klu nɛn -a 'leda "ka "dɪɛ, Bali -a -lagle 'wle 'nɔn mlen cren zɪɛ -yrɛ. ²Yaa 'le 'sʊ, en 'te -goei wluandu 'sia -klu zɪɛ -a ji. E ya "le 'nan -yrɛ bli -dan nɛn waa 'tɛ 'wʊ. 'Te -goei zɪɛ e yidɛ drɛ tiidii, en e fulɔ drɛ tiidii. ³'Flevlɛnun bɔɔladɪ 'sia "va, en o fuila "man 'trɛda. Bali 'plɛblɛ 'nɔn -wle, -wee 'shɛ wɪdɪ 'yaaman 'le zɪ 'trɛda -sanjre 'shɛ 'yaaman bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ⁴En yaa 'vɪ -wle 'nan, te 'o kle 'trɛda lu -tʊwli "man dɪ, en te 'o kle yiba "tʊwli "man dɪ. 'Pian minnun nɛn o 'ka 'o -kɔnnɛn pladɪ fɛ -tv -a 'o yra dɪɛ, o man nɛn 'o 'shɛ wʊ. ⁵Ya'a -si -nɔnle -wle 'nan 'o minnun zɪɛ o -tɛɛ "dɪ. 'Pian yaa 'vɪ -wle 'nan 'o 'wɪ 'nɛn -kɔɔn -wle mlen 'soolu 'wlu. -Wee 'shɛ wɪdɪ 'yaaman 'le 'nan -te -sanjre 'shɛ 'wʊ min man e 'yaaman bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ⁶Tʊ zɪɛ -a man bɛ, minnun 'bɔ -a -wɛɛman 'nan 'o 'fli -tea, 'pian wa'a 'kaa dɪ. O -kadɪ -wɛɛman 'o 'bɔ 'a, 'pian wa'a ye "fo "dɪ.

⁷'Flevlɛnun zɪɛ 'o "nɛn 'pa "le 'nan -sɔnɛn nɛn o -sɛn o "ta -ko -kuli man bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. Fɛ -tv a o -win -ji 'e pladɪ "le -siga kle "le 'wɪ 'zʊ, en o yra a "le blamin -le vɛ -zʊ. ⁸En o -wulo "je "a "le lɔmɔn -wulo "je 'zʊ, en o 'shɛ "a "le -jra 'shɛ 'zʊ. ⁹O 'kɔlɛ da yɔɔvɛ -kuli -lɔ bɛ, e ya -bulalɛ -a. En o -pɛ "jɛnɛn 'o 'cin "we 'plɛblɛ "le 'nan odronun nɛn -sʊ -a -klanman bɛ, o "kaga 'bɛ cɪ flɛn 'blinan -kʊdɪ -a -kuli man. ¹⁰O wei "a, en -a "nɛn "a 'e budɪ "le -sanjre -le vɛ -zʊ. O wei 'bɔ zɪɛ, fɛ -tv nɛn e "yaaman bɛ e ya "ji. -Yɛɛ -maan o -taa 'wɪ 'nɛn -kɔɔnle minnun lɛ mlen 'soolu 'wlu. ¹¹Satan -le 'pasiazan nɛn 'e yie -tɔa -klu nɛn -a 'leda "ka "dɪɛ -a va bɛ, -yɛɛ cɪ 'flevlɛnun zɪɛ o da mingɔnnɛn -a. Satan -le 'pasiazan 'bɔ zɪɛ waa laabo Ebre wei -ji «'Abadɔn», en waa ve Grek wei -ji «'Apoliɔn». "Tɔ "fli zɪɛ -a -ci nɛn fɛ klu 'sʊzan.

¹²'Wɪ yɪdɪ tɛdɛ "sia -nyannan, en 'wɪ yɪdɪ "fli nɛn -a tɛdɛ -sru "bɛ -nyrɛn 'gʊ.

'Bei 'shɛɛdʊzan wu en 'wɪ yɪdɪ 'pa "da

¹³Bali -le 'pasiazan 'shɛɛdʊzan "e 'yee 'bei fæen, en an wei -tv 'man Bali -pan "dave nɛn o -siga 'yi 'wʊ "man "bɛ, -a -gan sinjɛn ji. Bali -pan "dave

zɛ, e ya 'e -trɔɔdɪ Bali 'le. ¹⁴Wei zɛ yaa 'vɪ Bali -le 'pasiazan 'shɛɛdɔzan nɛn 'bei a -yrɔ 'bɛ -yre 'nan: «Bali -le 'pasiannon sinjen nɛn 'o -yrɪdɪ 'yi nɛn waa laabo Efra bɛ -a 'srɔn bɛ, 'i o "flu.» ¹⁵-A -nan nɛn e o flu. E o flu 'nan -e 'o 'trɛdanɔn pɛɛnɔn nɛn Bali o cɛɛn 'e cin man yaaga bɛ, o 'fʊ 'tʊ -tɛɛ. Kɔɔ 'wɪ zɛ -a man -pɛnnan nɛn o cɪ 'e 'cɛn, ɛn tʊ 'gʊɛ e 'bɔ o man. Bali -a lɛ 'plɑ 'e 'cɛn, ɛn yaa mlɛn 'plɑ 'e 'cɛn, ɛn yaa yi 'plɑ 'e 'cɛn. ¹⁶-Wee minnun a -sʊ da. An o 'nɛn 'man. O ya min -kpi yaa -tʊdʊ -trilii -mlinyɔn -yaa 'fiili (200.000.000).

¹⁷-A -nan nɛn an -sʊnʊn 'lee 'o 'ta minnun 'bɔ 'yi. Minnun zɛ o 'kɔlɛ da yɔɔvɛ -kuli -lɔ bɛ, -a cren -mie a 'tɛnden 'le 'tɛ 'le 'wɪ 'zʊ, ɛn -a cren -mie a tiidii 'le 'tɛ -goei 'le 'wɪ 'zʊ, ɛn -a cren -mie min -tea "klan "a. -Sʊnʊn zɛ o -wulo a "le -jra -wulo -zʊ, ɛn 'tɛ bɔala o 'le, tɛ 'tɛ -goei bɔala o 'le, tɛ -kɔlɛ 'tɛ bɔala o 'le. ¹⁸'Tɛ a -tʊ, ɛn 'tɛ -goei "a -tʊ, ɛn -kɔlɛ 'tɛ a -tʊ, fɛ yaaga zɛ, -wɛɛ 'trɛda minnun pɛɛnɔn nɛn Bali o cɛɛn 'e cin man yaaga bɛ, o 'fʊ 'tʊ tɛɛ "fo. ¹⁹Kɔɔ -sʊnʊn zɛ, 'wee 'plɛblɛ a 'o 'le, ɛn e ya o wei 'ji. O wei "a "le -mlɛn -le 'wɪ 'zʊ, -a -wulo a "da. -A 'bɔ 'a nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ "dra minnun lɛ.

²⁰'Wɪ yɪdɪ -dan zɛ, ya'a minnun pɛɛnɔn -tɛɛlɛ dɪ. 'Pian minnun nɛn o yie 'fʊ "man "bɛ, wa'a 'silɛ 'o dre wɪ -wɪdɪnʊn man dɪ, ɛn wa'a 'silɛ -yɔnʊn -pandɪ man dɪ, ɛn wa'a 'silɛ fɛnʊn -pandɪ man dɪ. -Tɛ e ya -siga a oo, ɛn -tɛ e ya -bulalɛ a oo, ɛn -tɛ e ya -kɔlɛ a oo, ɛn -tɛ e ya yiba "a oo, wa'a 'silɛ -a -tʊ -pandɪ man "fo "dɪ. Fɛnʊn zɛ wa'a fɛnan ye dɪ, ɛn wa'a 'wɪ maan dɪ, ɛn wa'a 'ta 'wo dɪ. ²¹Wa'a 'silɛ min -tɛdɪ man dɪ, ɛn wa'a 'silɛ 'bui 'fɔdɪ man dɪ, ɛn wa'a 'silɛ nyinnandɪ lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a tɛ wa'a 'o cin 'palɛ dɪɛ -a man dɪ, ɛn wa'a 'silɛ crin wʊdɪ man dɪ.

Bali -le 'pasiazan -tʊ 'fluba 'nɔn Zan lɛ 'nan 'e -blɪ

10 ¹'Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasiannon nɛn laji bɛ, maan pɛɛ nɛn e ya 'plɛblɛ 'kpa bɛ -a 'yi, tɛ e ya 'sinan laji. "Lolu -koei -a man 'si, ɛn -pɔblɛn a 'e 'sʊdɪ -a -wulo -man. -A yra "bia "le yidɛ 'le 'wɪ 'zʊ, ɛn -a cɛinnʊn "bia "le 'tɛ nɛn -le 'wɪ 'zʊ. ²'Fluba "wɛnnɛn 'tʊ a -yrɔ 'e 'lɛ 'sʊdɪ. 'E 'pɛ "yi 'cɛin -trɔɑ jɛmie da, ɛn 'e 'pɛ bʊ cɛin -trɔɑ 'trɛ da. ³-A -nan nɛn e paan wei 'plɛblɛ 'kpa -ji "le zɪ -jra -paanman bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. Zɪ e cɛɛn -paandɪ man bɛ, ɛn laa -paan wʊ 'sɔravli. ⁴'Wɪ nɛn maan 'man laa -paan zɛ -a wlu bɛ, an "ta -a cren -tea, ɛn an wei -tʊ man laji. E 'nan 'mɛn 'nan: «'Wɪnʊn nɛn laa -paan 'sɔravli -a 'vɪ 'labɛ tɛ 'yie 'cɛɛn -tɛ "fo "dɪ.»

⁵Bali -le 'pasiazan nɛn maan 'yi 'e 'tɔdɪ lou 'trɛ 'lee jɛmie da zɛ, 'e 'pɛ "yi wluan laji. ⁶ɛn e 'nan: «Bali yie a "man 'li 'trilii, ɛn -yɛɛ labli 'lee 'e 'ci fɛnʊn pɛɛnɔn drɛ, ɛn -yɛɛ 'trɛ 'lee 'e 'ta fɛnʊn pɛɛnɔn drɛ, ɛn -yɛɛ jɛmie 'lee 'e 'va fɛnʊn pɛɛnɔn drɛ. Bali zɛ -a man nɛn 'an 'pɛ wluan 'gʊ, ya'a 'nyian mɔan dɪ, ⁷-e Bali -le 'pasiazan 'sɔravlizan 'e 'yɛɛ 'bei 'fɛn. -Tɛ yaa fɛɛn bɛ, 'wɪ nɛn Bali -a yɔɔ minnun man bɛ tɛ -a dre tʊ 'bɔ. 'Pian 'wɪ zɛ Bali -a 'vɪ 'e 'lewei vɪnɔn nɛn 'e 'sʊnɔn 'a bɛ -wɛlɛ 'e 'cɛn.»

8"Be -sru en wei nen maan 'man paan laji be, e 'nan 'nyian 'men 'nan: «Bali -le 'pasiazan nen 'e 'tɔdt 'tre 'lee jemie da be, 'i 'ku 'fluba "wennen nen 'e 'le 'sɔdt -yrɔ "be -a 'si.»

9An -ku Bali -le 'pasiazan zɪe -a va, en maan 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'fluba 'bɔ 'nɔn 'mɛn. -A -nan nen e 'nan 'mɛn 'nan: «I 'fluba 'bɔ 'si, 'i "sɔv -e 'i 'mɛn! E -kɔan 'i 'le 'nɔnnɔn "le -srɔ 'nyrɔn 'zɔ, 'pian 'i -pɔan 'ka 'taa -a yɪle "yi 'dɪ.»

10Yaa -nɔn 'mɛn, en maan "sɔvɔt 'sia, e ya 'an 'le 'nɔnnɔn "le -srɔ 'nyrɔn 'zɔ. 'Pian zɪ maan mɛen be, en 'an 'ci plɛndt 'sia.

11"Be -sru en Bali -le 'pasiazan 'bɔ "e 'nan 'mɛn 'nan: «'Wɪ nen e -taa "drele be, 'i tin 'ba "nyian Bali 'tɔ da minnun nen 'lɛglɔn 'tɔvɔ pɛɛnɔn 'ji be -wɪle, en 'i tin 'ba minnun nen o wei -tɔvɔ pɛɛnɔn -fɔa "be -wɪle, en 'i tin 'ba mingɔnnennun lɛ.»

Bali 'yee 'wɪ vɪnɔn "fli 'pa 'sia

11 1"Be -sru en e -cɛan -kɔ -tv -nɔn 'mɛn. E ya fɛ -sunzun dre vɛ -a. En e 'nan 'mɛn 'nan: «I 'ku Bali -pan 'kɔn 'sunzun dre, -e 'i Bali -pan "dave -sunzun dre! En 'nyian be, minnun nen o Bali trɔv "baa 'kɔn 'bɔ 'ji be, 'i o "nrɔn! 2'Pian -klɔn nen e -cia Bali -pan 'kɔn 'bɔ man be, 'yie 'tɔv 'e "tun, te 'yie 'ci -sunzun dre dt! Kɔɔ minnun nen wa'a Bali tɔa dɪe o fɛ zɪe -a -nan "sia -e 'o sre. Bali -le 'fla 'saun zɪe, waa ta sreman mlɛn -fuba sinjen 'wɪle 'fiili 'wɪlɔ.»

3En Bali "e 'nan: «An 'mɛn 'wɪ vɪnɔn "fli "paa -sia, -e 'o 'wɪ nen e -taa "drele be -a tin 'ba minnun lɛ 'an 'tɔ da. -Cɛ bɔ sɔ "be -kɔan 'e wɔdɪ o da, en waa tin "baa -wɪle yi -kpi tɔv yi -yaa 'fiili 'e 'ta le yi -fuba 'sheɛdɔ (1.260) wɪlɔ.»

4Min "fli zɪe, o ya "le Olivie yiba "fli "le 'wɪ 'zɔ, en o ya "nyian "le -kannen -trɔa "dave "fli "le 'wɪ 'zɔ. Bali nen e 'tre "paala be -a 'lɛ nen o ci 'o 'tɔdt. 5-Te min "ta 'wɪ 'wɪldɪ "dra -wɪle "be, 'te bɔala o 'le -e 'e min zɪe -a -nan -nyan. E ya 'wɪ 'kpa -a, min nen e ya "vale 'e 'wɪ 'wɪldɪ "dra -wɪle "be, zɪ e -kaa zɪe. 6Tɔv nen o "ta 'wɪ nen e -taa "drele be -a ve minnun lɛ Bali 'tɔ da be, 'plɛble a -wɪlɔ -e 'o 'te 'pa minnun da. O -kɔlaman laa 'cɛndɪ -a, en "nyian be o -kɔlaman -e 'o 'yi lila nyen -a. -Te o ya "va "be, o 'wɪ 'wɪldɪ 'tɔ 'tɔvɔ pɛɛnɔn bɔa 'trɛdanɔn man.

7-Te o cɛɛn 'wɪ nen e -taa "drele be -a vɪdɪ man minnun lɛ be, -wi -tv bɔala -kɪlɔ nen -a 'leda "ka "dɪe -a ji, -e 'e 'kɪli -tɔ o man. E o "flinɔn "kle -e 'e o -tɛɛ. 8O -kadɪ -fɔla 'fla -dan zɪe -a -guada. 'Fla 'bɔ zɪe -a da nen minnun Minsan pɛin yiba "plan da. 'Fla zɪe e ya "le 'o laabu Sodɔm, en e ya "le 'o laabu "nyian Ezipti. 9Minnun 'ka 'wɪle "man -e 'o min "fli zɪe o wɔ dɪ. 'Lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn 'ta o pa -nanjenle yi -tɔvɔ yaaga 'e 'ta le 'e -bu. 10-Wee -kadɪ be, -a 'wɪ 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn 'ci nran. O ci "nran 'e 'ciɪla "da, en waa -ci "yinun dre 'o cin lɛ. Kɔɔ min "fli zɪe o 'te 'pa 'trɛdanɔn da "kaga.

11Zɪ yi yaaga 'e 'ta le 'e -bu zɪe e ciɪ be, lei nen e 'belidɪ -nɔan "min lɛ be, Bali -a 'pa -sia 'yee 'wɪ vɪnɔn "fli 'bɔ lɛ. E wɪlala o ji en o wɪlan lou 'o 'cɛin

-da. -A -nan nen minnun nen o ya 'wɪ zɪɛ -a -nan yɪnan bɛ, nyen -dan o cɛɛn. ¹²En o wei 'plɛblɛ 'tʊ 'man laji. Wei zɪɛ yaa 'vɪ Bali -le 'wɪ vɪnɔn 'fli zɪɛ -wɛ 'nan: «Ka 'ta 'an 'va lou 'gʊ!» -A -nan nen o wluandɪ 'sia 'lolu -koei 'va te o 'nanmannɔn -a -nan ye.

¹³Tʊ 'bɔ 'lein zɪɛ -a wlu bɛ, 'trɛ 'nyɔɔndɪ 'sia 'kpa tɪglɪ. 'Fla zɪɛ -te waa cɛɛn 'e cin man -fu bɛ, -a 'fʊ 'tʊ -nan -nyan 'fo. Min -kpi 'sɔravli (7.000) 'bɛ kaa 'wɪ zɪɛ -a -ji. Min -mienun nen o -fʊ bɛ, nyen o cɛɛn 'wɪldɪ, -a -nan nen o wɪ 'man 'men 'nan Bali nen laji lou 'bɛ, -yɛɛ cɪ o da.

¹⁴Wɪ yɪdɪ 'flizan 'sia -nyannan, 'pian 'ka drɛ 'yi -a yaagazan 'bɔla 'kogo.

'Bei 'sɔravlizan wɪ ɛn 'wɪ yɪdɪ yaagazan 'e pou 'sia

¹⁵'Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasiazan 'sɔravlizan 'yɛɛ 'bei fɛɛn. -A -nan nen weinun 'wɪdɪ 'sia laji 'kpa 'plɛblɛ. Waa 'vɪ 'nan:

«Mingɔnnɛn trɛ pɛɛnɔn nen
'trɛda bɛ o drɛ 'mɛn 'kʊ 'san Bali -le vɛ -a,
ɛn o drɛ -a -pɪ Zozi Crizi -le vɛ -a.
E mingɔnnɛn -ble 'da 'li 'trilii.»

¹⁶Min cejenun -yɔ -tʊ 'wɛ sinjɛn nen 'o -nyrandɪ 'wee mingɔnnɛn pɛɪnɪn da Bali 'lɛ bɛ, o blula 'o 'kɔlɛ 'nɛn ɛn o Bali 'bɔ. ¹⁷Waa 'vɪ 'nan:

«Kʊ 'tɪ Bali, kʊ muo -fɔa.
Yɛ cɪ 'kʊ 'san -a,
ɛn 'plɛblɛ pɛɛnɔn a 'yɛ vɛ -a.
I ya -nan 'li 'e 'cɛɛn,
ɛn i ya -nan cɛɛgʊ yi -a.
I 'yɛ 'plɛblɛ -dan cɪ kɔɔn,
ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ
i ya mingɔnnɛn -a fɛ pɛɛnɔn da.

¹⁸'Leglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn 'ka 'i wei manlɛ 'yi 'dɪ,

-yɛɛ 'wɛan 'yɛ nyran -blɪ tʊ 'bɔ o va.
ɛn 'nyian bɛ,

minnun pɛɛnɔn nen o kaa bɛ,
-wee tin 'badɪ 'bɔ.

'I 'sunɔn nen 'i 'lewei vɪnɔn 'a bɛ,

'lee 'yɛ minnun bɛ,

'lee minnun nen o 'yra -tɛa 'i man bɛ,

o -ko 'pa tʊ 'bɔ.

-Te e ya 'i -sruzan 'wɛnnɛn 'a oo,

ɛn -te e ya 'i -sruzan -dan a oo,

o -ko 'pa tʊ 'bɔ.

ɛn 'nyian bɛ,

minnun nen o 'trɛda sɛɛ 'trilii bɛ,

o -nan -nyan tu 'bɔ.»

¹⁹-A -nan nen Bali -pan 'kɔn nen laji be, Bali -a 'le 'su. En an Bali -le 'cezu nen -yee -pei -tɔ wunun ci -ji be -a 'yi. En laa 'e 'wlei -wlei -fɔdɔ 'sia, te laa -paan -klunman, te 'tre 'nyɔɔnman, te lalo -seanla 'kpa 'pleble.

Lumɔn -tu 'lee -mlengan -dan

12 ¹En 'lebo 'fɔ wɪ -dan tu dre laji. 'Wɪ zɪe -nyren 'gu: Lumɔn -tu nen, yide -a man 'si 'e pɛɛnɔn be, -a cein 'fli "a 'e 'tɔdɔ mlen da, en -siga kle "nen mlen cren a "man 'sɔravli "be, e ya 'e wɔdɔ -a -wulo -man. ²Lɪ zɪe -a -pɔn a 'e man, en e -fɔ -srunan, -yee "wean e -paandɔ 'sia.

³Zɪ e -paandɔ 'sia be, en 'lebo 'fɔ wɪ pee dre laji. 'Wɪ zɪe -nyren 'gu: -Mlengan nen, e ya -dan, en e ya 'tɛnden. -A -wulo a "da 'sɔravli, en -a 'bei a "da "fu, en -siga kle "a 'e wɔdɔ -a -wulo 'sɔravli 'bɔ man. ⁴Mlen cren pɛɛnɔn nen Bali o cɛɛn 'e cin man yaaga be, -mlengan zɪe -a wei -a 'fɔ 'tu weɛn 'treda. -A -nan nen -mlengan pli lɪ zɪe -a man, 'nan -te e cɛɛn 'nen 'yadɔ man be -e 'e 'nen 'bɔ 'bli. ⁵Kɔɔ 'nen zɪe -a 'bɔ nen Bali -a 'pla 'nan -yɛɛ -taa "mingɔnnen -blɛle 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn da "fo. Lɪ zɪe e 'nen 'bɔ 'ya -klɔnmɔn -a, en Bali -ku -a 'e 'srɔn. 'Wɪ 'kpa nen, e ya Bali -le mingɔnnen pɛin 'srɔn, -mlengan 'ka -kɔlale -a -blɛdɔ -a dɪ. ⁶-A -nan nen lɪ 'bɔ flan 'sia, en e -ku "bui "da zia. E -ku fenan nen Bali -a man dre -a yɔɔnan -a be -a -nan. Fɛ zɪe -a -nan nen waa 'le 'bu 'trilii yi -kpi tu yi -yaa 'fiili 'e 'ta le yi -fuba 'shɛɛdɔ (1.260).

Bali -le 'pasianɔn 'kuli -tɔ Satan man en waa klɪ

⁷-Kuli 'su laji. Bali -le 'pasiazan nen waa laabo Mishel be, o 'vale 'yee 'pasianɔn 'a, o -kuli -tɔ -mlengan man. En -mlengan 'lee 'yee 'pasianɔn -a -tan 'o 'vale waa. ⁸'Pian zɪ -mlengan -pe 'ka 'sɔle -kuli -a dɪe, en 'o 'vale 'yee 'pasianɔn 'a o -nyrannan 'ka yɪle "nyian laji dɪ. ⁹-A -nan nen Bali -le 'pasianɔn o -pin laji, en o 'ta 'tɔ o pɛɛnɔn man 'treda. -Mlen nen e blamin see paa 'li be, -a 'bɔ nen. Waa laabo Bali 'nanmanzan, en waa laabo 'nyian Satan. -Yɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ "paa 'treda blamin lɔ.

¹⁰"Be -sru en an wei 'pleble 'tu 'man laji. Wei zɪe yaa 'vɪ 'nan:

«Be nen 'gʊɛ,
tu nen -kaa "tɪ Bali min "sia 'wɪ 'ji be, e 'bɔ.
E 'yee 'pleble 'ci kɔɔn,
en yaa -ci kɔɔn 'nan
'yɛɛ ci mingɔnnen -a.
En e 'pleble 'nɔn
'e 'pɪ Zozi Crizi le
'nan 'e mingɔnnen -blɛ fɛ pɛɛnɔn da.
'Wɪ 'kpa nen 'wunun zɪe -a,
kɔɔ o Satan -pin laji.

Ya'a 'kolaman 'nyian -tɔdɔ -a Bali 'lɛ,
 -e 'e 'wɪ 'tɔ -kaa "bʊɪ
 'lee -kaa "blu Zozinɔn man dɪ.
 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn
 yaa dra 'e 'cɛn bodrun funnin,
 ɛn waa 'le 'tɔ -yrɔ 'sien.

11 ɛn 'nyian bɛ,
 Bali -le 'wɪ nɛn
 waa 'vɪ minnun lɛ bɛ,
 'lee Bali -le 'bla nyɛn nɛn,
 e -sran bɛ,
 -yee "wɛan -kaa "bʊɪ
 'lee -kaa "blu Zozinɔn Satan klɪ.
 Wa'a "klanlɛ -kadɪ lɔ
 'wee yi -tɛradɪ Zozi da -ji dɪ.

12 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan bɛ,
 laji fɛnɪn 'lee 'ka pɛɛnɔn nɛn
 ka -nyɛanla 'nan nun bɛ,
 'ka 'ci 'e "nran!
 'Pian 'trɛ 'lee jemie -le vɛ bɛ,
 'wɪ -taa "bɔlɛ "wee "man,
 kɔɔ Satan 'e yra 'pa o da.
 'Bli a 'e 'fɔdɪ "ji -dan,
 kɔɔ yaa -tɔa
 'nan 'yee tʊ 'ka "nyian -fɔlɛ "kaga "dɪ.»

13 Zɪ -mlɛngan -a 'yɪ 'nan laji si a 'e 'lɛ wɔdɪ 'e 'lɔ bɛ, -a -nan nɛn e sɔɔnla
 lumɔn nɛn e 'nɛn 'ya -klɔnɔnɔn -a bɛ -a -sru. 14 'Pian lɪ zɪɛ, Bali kɔɛbo -pɛ
 "jɛ -dandan "fli "nɔn -yrɛ, 'nan -e 'e 'ku "bui "da, fɛnan nɛn Bali 'bɔ -a 'pla
 -yrɛ "bɛ -a -nan. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn waa 'le 'bʊ 'trilii lɛ yaaga 'e 'ta lɛ 'e -bu,
 ɛn -mlɛngan 'ka -kolalɛ -a man yɪdɪ -a dɪ. 15 Tʊ zɪɛ -a man bɛ -mlɛngan 'yi
 bɔladɪ 'sia 'e 'lɛ tɛ e "yro, 'nan -e 'yi 'bɔ 'e -kʊ lɪ zɪɛ -a. 16 'Pian 'trɛ 'pa lɪ zɪɛ
 -a va. E 'lɛ 'sʊ, ɛn 'yi nɛn e 'bɔla -mlɛngan 'lɛ bɛ, e -sɛn "ji 'e pɛɛnɔn. 17 -A
 -nan nɛn 'bli 'fɔ -mlɛngan -ji lɪ zɪɛ -a man -wɪdɪ. -Yee "wɛan e -kuli -tɔ
 'sien lɪ zɪɛ -a kluda 'nɔn man. Minnun nɛn o 'ta wɔla Bali wei da, ɛn o -tɔ
 'wɪnɪn nɛn Zozi 'a -ci 'si -wlɛ "bɛ -a da bɛ, -wɛɛ cɪ lɪ zɪɛ -a kluda 'nɔn 'a.

Satan -wi -tʊ 'pa 'sia 'trɛda

18 "Bɛ -sru ɛn -mlɛngan 'bɔ 'kʊ jemie man.
13 1 -A -nan nɛn an -wi -tʊ 'yɪ, tɛ e ya bɔlanan jemie -va. -Wi zɪɛ
 -a 'bei a -fu, ɛn -a -wulo a 'sɔravli. ɛn -siga kle "a 'e wɔdɪ -a 'bei
 pɛɛnɔn man. ɛn 'nyian bɛ 'tɔnɪn nɛn e ya Bali sɛɛ wɔdɪ -a bɛ, e ya 'e 'cɛn
 -tɛdɪ -a -wulonun 'bɔ man. 2 E ya 'lɛ 'nan kɔanɛn 'lɛ 'wɪ 'zʊ. -A cɛinnun

a -dandan, en -a srɔɛn a 'e trɔdɪ. En -a 'le a 'le -jra 'le 'zv. -Mlengan 'yee 'pleble 'nɔn -wi zɪɛ -yrɛ, en e 'yee mingɔnɔnɔn pɛin 'bɔla -yrɛ 'nan 'e mingɔnɔnɔn -blɪ 'da. ³-Wi 'bɔ zɪɛ -a -wulo -tɔ tuo 'pleble, 'pian -a mlɔn 'a 'e 'nyandɪ, -a 'pa 'ji 'tun 'nen -nan. 'Wɪ zɪɛ e 'tredanɔn pɛɛnɔn 'lebo 'fɔ, -yee 'wean o sɔɔnla -a -sru. ⁴-A -nan nen o pɛɛnɔn 'o "po sɔɔn -mlengan zɪɛ -a wlu, en waa 'bɔ, kɔɔ -yɛɛ 'pleble 'nɔn -wi lɛ. En o pɛɛnɔn 'o "po sɔɔn 'nyian -wi 'bɔ 'wlu, en waa 'bɔ -a vɪdɪ -a 'nan: «Min -tɔ 'ka 'kɔlamana -e 'e 'fli -kɔɔn -wi 'gɔɛ -a man dɪ. En min -tɔ 'ka 'kɔlamana -a 'kɪdɪ -a dɪ.»

⁵-Si a e 'le 'sɔdɪ -wi zɪɛ -yrɛ -e 'e 'fli 'sia -dandan, en 'nyian -e 'e 'wɪ Bali man -wɪdɪ. -Si a e 'nɔndɪ -yrɛ mlɛn -fuba sinjɛn 'wɪɛ 'fli (42) 'wlu. ⁶-Yee 'wean nen e Bali 'srɔndɪ 'sia. E wu Bali man -wɪdɪ, en e wu fɛnan nen Bali -nyɛanla bɛ -a man -wɪdɪ, en e wu minnɔn nen o -nyɛanla laji bɛ o man -wɪdɪ. ⁷En -si a e 'le 'sɔdɪ 'nyian -wi zɪɛ -yrɛ -e 'e Bali -le minnɔn 'kɪ -kuli -a. En 'nyian -si a e 'nɔndɪ -yrɛ -e 'e mingɔnɔnɔn -blɪ 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn da. ⁸-Yee 'wean nen 'tredanɔn pɛɛnɔn 'o "po sɔɔn 'wlu en waa 'bɔ. 'Pian Bali -le minnɔn 'ka 'o "dreɛ dɪ. Kɔɔ Bali o 'tɔ 'crɛn -tɛ min 'beli 'fluba 'ji 'vaa en Bali 'tre dre. 'Fluba zɪɛ Bali -le 'bla nen waa 'nɔn 'sraga -a bɛ, e ya -yee vɛ -a.

⁹Min nen 'wɪ man 'trɔɛn 'cɪ -a -wulo -man bɛ, -a san 'e 'trɔɛn 'tɔ 'wɪ nen an 'ta -a vɛ 'gɔɛ -yrɛ! ¹⁰Min nen Bali -a 'pla 'nan 'e 'pɔ 'kɔn 'blɪ bɛ, e -pɔ 'kɔn 'ble. En min nen Bali -a 'pla 'nan 'e 'ka -kuli 'tan sɛn 'nen "bɛ, waa -tɛa -kuli 'tan sɛn -a. -Yee 'wean nen e ya 'le Bali -le minnɔn -pɔan 'e 'sɔ. Te -wee yi -tɛradɪ Bali da 'le 'e 'tɔ dɪ!

Satan -wi pee 'pa 'sia 'treda

¹¹"Bɛ -sru en an -wi pee 'yɪ, te e ya bɔlanana 'trɛ 'ji. -Wi zɪɛ -a 'bei a 'fli, en o ya 'wenwɛnɔnɔn 'le 'bla 'nen 'bei 'le 'wɪ 'zv. 'Pian -a wei min -tɛa 'klan -a 'le -mlengan wei -le 'wɪ 'zv. ¹²-Wi tɛdɛ nen -a -wulo -tɔ tuo 'pleble, en -a mlɔn 'bɔ 'nyan bɛ, e 'yee 'pleble pɛɛnɔn 'nɔn -wi 'flizana zɪɛ -yrɛ. -A -nan nen e -tɔ 'tredanɔn pɛɛnɔn man -sa -a, 'nan 'o "po -sɔɔn -wi tɛdɛ wlu -e 'o bɔ. ¹³E 'lebo "fɔ wɪnɔn -dandan dre, e 'tɛ 'si laji minnɔn pɛɛnɔn yie man, en yaa -sran 'treda. ¹⁴'Lebo "fɔ wɪnɔn nen -wi tɛdɛ -a -si -nɔn -yrɛ 'nan 'e dre bɛ, -a 'bɔ 'a nen e kɔla 'tredanɔn 'ci sɛdɪ -a. Yaa 'vɪ -wɪɛ 'nan, -wi nen waa tuo sɛn -a en ya'a 'kalɛ dɛ, 'o -a min yiba 'nyaan. ¹⁵En -wi tɛdɛ -a -si -nɔn -yrɛ 'nyian 'nan, 'e 'belidɪ -nɔn min yiba 'bɔ lɛ. Zɪ yaa dre bɛ, en min yiba 'bɔ 'wɪdɪ 'sia. En minnɔn nen wa'a 'o "po -sɔɔnɛa 'wlu -e 'o bɔ dɛ, min yiba 'bɔ o tɛɛ. ¹⁶Yaa dre en min -tɔdɔ pɛɛnɔn plɔ 'pla 'o 'pɛ 'yi "man, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɛ waa 'pla 'o nyɛnɔn da. -E 'e 'sia min -dan man, 'lee min nen e 'ka -dan dɛ -a man, 'lee fɛzan man, 'lee 'yalɛ -tɛzan man, 'lee min nen e ya nɔan -a bɛ -a man, 'lee min nen e 'ka nɔan -a dɛ -a man, o pɛɛnɔn plɔ zɪɛ -a 'pla 'o man 'tredɛ.

¹⁷Min oo min nen plɔ zɪɛ e ya "man "bɛ, -a san -kɔlamana fɛnun 'lɔdɪ -a, en -a san -kɔlamana fɛnun -tandɪ -a. 'Pian min nen plɔ 'ka "man "dɛ, ya'a

'kolaman -e 'e "dre dt. -Wi 'bɔ 'tɔ nen waa 'pla 'o man. -Te 'be "cɛɛ dɛ, waa 'tɔ 'bɔ 'fluba 'wle -tudɔ -tɛ 'e cin da, en waa crɛn -tɛ 'o man. Kɔɔ -a 'tɔ 'crɛn 'fluba 'wle 'tɔ "we fɛ "nrɔndɔ -a, en -a -tɔ "we fɛ "nrɔndɔ -a.

¹⁸Wɪ 'tɔdɪ -a nen min -kolaman 'wɪ zɪɛ -a -ci mandɪ -a. -Yee "wean min nen e 'wɪ -tɔa "be, 'e -wi zɪɛ -a 'tɔ 'crɛn 'fluba 'wle -tudɔ -tɛ 'e cin da, -e 'e -tɔ. E -tiala min 'tɔ 'le vɛ -a. En -a "nen "nen 'gb, e ya -yaa 'shɛɛdɔ -fuba 'shɛɛdɔ 'wle 'shɛɛdɔ (666).

Minnun nen Bali -le 'bla o 'si 'wɪ 'ji bɛ o "dre "fɔ

14 ¹"Bɛ -sru en an Bali -le 'bla 'yɪ 'e 'tɔdɪ pɔn nen waa laabo Zɪɔn bɛ -a da. Pɔn zɪɛ e ya Zeruzalɛm fla yɛi. Min -kpi yaa tɔ 'e 'ta le min -fuba sinjɛn 'wle sinjɛn (144.000) a 'o 'tɔdɪ -a "srɔn. Bali -le 'bla 'tɔ 'lee -a "tɪ 'tɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ o pɛɛnɔn nyɛrɛnbɔn da. ²En an wei -tɔ -klundɪ 'man laji. E wu "le 'nan 'yi -dan 'bɛ cɪ 'yrɔnan, en e wu "nyian "le 'nan laa -paan 'bɛ wu 'pleblɛ. En e wu "nyian 'nɔnɔnɔn "le 'nan "dre "nen min "kaga "cɪ -a -fɔnan -gɔɛdɪ -ji. ³Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, o ya 'o 'tɔdɪ Bali -le mingɔnɔn pɛin 'lee min cejenun 'lee fɛnɔn sinjɛn bɛ o 'le, en o "dre zɪɛ -a -fɔa. Min -tɔ 'ka 'kolaman -e 'e "dre 'bɔ -tranladɪ. 'Pian min -kpi yaa tɔ 'e 'ta le min -fuba sinjɛn 'wle sinjɛn (144.000) bɛ, -wɛɛ -fɔa "sidɔ. Minnun nen Bali o 'si 'wɪ 'ji 'trɛda bɛ, o 'bɔ nen. ⁴Wɪ 'kpa, minnun zɪɛ Bali o 'si 'wɪ 'ji 'nan -e 'o 'kɔn Bali -le vɛ -a, en "nyian -e 'o 'kɔn Bali -le 'bla 'le vɛ -a. Te o ya "le 'nan fei fɛ 'wle tɛdɛ nen waa -nɔan Bali le bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Fɛnan pɛɛnɔn nen Bali -le 'bla 'ko bɛ, te o -ciala -a -sru. Minnun zɪɛ wa'a lumɔn -tɔlɛ dt. Wa'a 'o 'fli "tri "tɔlɛ Bali 'le nyinnandɪ -a lumɔn -sru "dt. ⁵Wa'a 'wlu -tɔwli "sɛnlɛ "fo "dt. En 'tɔ 'tɔ 'ka 'e 'padɪ o man dt.

Bali -le 'pasianɔn yaaga 'wɪ 'pla minnun le

⁶"Bɛ -sru en an Bali -le 'pasiazan -tɔ 'yɪ, te e ya 'sɔnan laji. 'Wɪ 'nɔnɔnɔn nen ya'a 'li sɛman "fo "dɛ, -a vɪdɪ -a nen e ya ciunan 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun 'lee minnun nen o wei -tudɔ pɛɛnɔn -fɔa "bɛ -wɛ. ⁷Yaa 'vɪ wei 'pleblɛ 'ji 'nan: «Ka yie 'e 'nan Bali man, en 'ka Bali 'bɔ 'tɔ drɛ -dan! Tɔ nen e 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ e 'bɔ. Bali nen e 'trɛ 'lee la 'lee jemie 'lee 'yi pɛɛnɔn drɛ bɛ, 'ka "po sɔɔn "wlu -e 'ka bɔ.»

⁸Bali -le 'pasiazan "flizan sɔɔnla -a tɛdɛ -sru "nyian, te yaa ve 'nan: «Babilɔn -nan -nyan. Babilɔn -dan nen e -tɔ 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn man -sa -a 'nan 'o 'si Bali -sru "bɛ, -a -nan -nyan.»

⁹En Bali -le 'pasiazan yaagazan sɔɔnla -a "flizan -sru "nyian, te yaa ve wei 'pleblɛ 'ji 'nan: «Min oo min nen 'e "po sɔɔnla -wi nen waa min yiba drɛ bɛ -a wlu en yaa 'bɔ bɛ, Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman -a san lɛ. Min nen 'e "po sɔɔnla -a min yiba 'bɔ wlu en yaa 'bɔ bɛ, Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman "nyian -a san lɛ. En "nyian bɛ min nen e plɔ 'pla 'e nyɛrɛnbɔn da, -te 'bɛ "cɛɛ dt yaa 'pla 'e 'pɛ -man bɛ, Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman -a san lɛ. ¹⁰Bali nyran

-ble minnun zɛ e va 'plɛblɛ. O -taa 'o yra yɛlɛ -wɪdɪ 'tɛ 'va. -Kɔlɛ nɛn e 'lɛ 'sia bɛ e -kɔʌn "va. Bali -le 'pasianɔn 'saun nɛn laji bɛ 'lee Bali -le 'bla yie man nɛn 'wɪ zɛ e dra. ¹¹O -taa 'o yra yɛlɛ bodrun funnin 'tɛ zɛ -a va, te -a -koei "ko laji 'li 'trilii. En -wee yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.»

¹²Wɪ zɛ -yee "wɛʌn nɛn e ya 'le Bali -le minnun -pɔʌn 'e 'sɔ. Te 'o 'ta wɪladɪ Bali -le -pei da 'le 'tɔ dɪ, ɛn te -wee yɪ -tɛradɪ Zozi da 'le 'e 'tɔ dɪ!

¹³"Bɛ -sru ɛn an wei -tu 'man laji. E 'nan 'mɛn 'nan: «'I 'wɪ 'gʊɛ -a cren -tɛ! Minnun nɛn o -fʊ yɪ -tɛranan Minsan da ɛn minnun o tɛɛ bɛ, 'bɛ nɛn 'gʊɛ tu nɛn Bali -le -fɛa dra -wee vɛ -a bɛ 'e 'bɔ.»

En Bali lei 'saun -a 'vɪ "nyian 'nan: «'Wɪ 'kpa, o 'flian 'wee 'nyranman padɪ -a, kɔɔ 'wɪ 'yɪnɪn nɛn waa dre bɛ, -a "nɛn "blɪdɪ 'bɔ.»

Bali 'tɛɛdanɔn 'le tin 'badɪ pou "siala 'kɔ?

¹⁴"Bɛ -sru ɛn an "lolu -koei 'fuvu 'yɪ laji. Fɛ -tu a 'e -nyrandɪ "lolu -koei zɛ -a da, e ya 'le Blamin -pɪ -le 'wɪ 'zʊ. -Siga kle "a 'e wɪdɪ -a -wulo -man, ɛn fɛ -tu nɛn o 'saa -tɛa "a "bɛ e ya -yrɔ. Fɛ zɛ -a 'le a "man 'kpa tɪglɪ. ¹⁵-A -nan nɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tu 'bɔla Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji, ɛn e paan 'kpa 'plɛblɛ min nɛn 'e -nyrandɪ "lolu -koei "da bɛ -yrɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «'I 'yie 'saa 'tɛvɛ 'si -e 'i 'saa 'tɛdɪ 'sia! 'Saa 'tɛ tu 'bɔ, kɔɔ 'saa pɛɛnɔn tran 'tɛɛda.» ¹⁶-A -nan nɛn min nɛn 'e -nyrandɪ "lolu -koei "da bɛ, e 'tɛɛda 'saa pɛɛnɔn 'tɛ.

¹⁷"Bɛ -sru ɛn -a pee 'bɔla 'nyian Bali -pan 'kɔn 'bɔ nɛn laji bɛ, -a -ji. 'Saa 'tɛvɛ nɛn -a 'le a "man 'kpa bɛ -a -tu a "nyian -yee 'lɔ.

¹⁸En Bali -le 'pasianɔn 'bɔ nɛn laji bɛ, -a -tu nɛn -te e 'wɪ 'vɪ 'tɛ lɛ yaa dra bɛ, e 'si Bali -pan 'dave va zia. E paan 'kpa 'plɛblɛ Bali -le 'pasiazan nɛn 'saa 'tɛvɛ 'le 'lɛa -a -yrɔ "bɛ -yrɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «'I 'yie 'saa 'tɛvɛ 'si -e 'i rezen 'blɪ "ɛɛɛndɪ 'sia! Kɔɔ rezen yiba pɛɛnɔn nɛn rezen fei bɛ o 'blɪ tran.» ¹⁹-A -nan nɛn Bali -le 'pasiazan zɛ e rezen yiba pɛɛnɔn 'bɔ 'nan. En yaa -sɛn fɛnan nɛn o rezen "blo "bɛ -a -nan. Zɪ Bali -le nyran -blɪdɪ -taa "drele zɛ. ²⁰O -taa 'minnun -tɛɛle -e 'o o pɔlɛ "bɪ. O nyen "yro 'le 'yɪ ba -le 'wɪ 'zʊ. E -ko -trilii e bɔa kilo -ya yaaga da, ɛn -a klu trɪdɪ bɔa -menlie -tu.

Bali 'wɪ "nɛn "nyranman -kɔɔnman 'tɛɛdanɔn lɛ 'kɔ?

15 ¹"Bɛ -sru ɛn an 'lebo "fɔ wɪ -dan 'yɪ "nyian laji. An Bali -le 'pasianɔn 'sɔravɪlɪ 'yɪ. Bali o 'pla 'nan -weɛ 'wɪ "nɛn "nyranman -kɔɔnman 'tɛɛdanɔn lɛ. -A -tu 'yee vɛ -kɔɔnman, "bɛ -sru -e -a -tu 'e 'yee vɛ -kɔɔn. Bali -le nyran -blɪdɪ -nyranman 'leda nɛn zɛ.

²En an fɛ -tu nɛn e ya 'le jemie -le 'wɪ 'zʊ bɛ -a 'yɪ "nyian. 'Pian e ya 'e siadt "da, ɛn 'tɛ a "va. En "nyian bɛ, an minnun 'yɪ. Minnun zɛ -weɛ 'ka 'o "pɔ -sɔɔnlɛa -wi nɛn waa min yiba dre bɛ -a wɪ dɪ, ɛn -weɛ 'ka 'o "pɔ -sɔɔnlɛa -a min yiba 'bɔ 'wɪ dɪ, ɛn -weɛ 'ka -wi 'bɔ 'tɔ 'cɛn -tɛlɛ 'o man dɪ, ɛn -weɛ 'ka "nyian -wi 'bɔ 'tɔ 'cɛn 'fluba 'wɛ 'tʊdʊ -tɛlɛ 'e cin da, -e 'o 'pla 'o man dɪ. O ya

o 'tɔdɪ jemie 'bɔ da lou. Bali 'dre 'fɔ 'dave nen e ya 'le -gɔɛdi -le 'wɪ 'zɔ bɛ,
-a -nɔn o pɛɛnɔn lɛ. ³En o 'dre 'nen Moizi nen Bali 'suzan 'a bɛ yaa 'pa bɛ, -a
-fɔdɪ 'sia. 'Dre zɪɛ e ya 'nyian Bali -le 'bla 'le 'dre 'a. Waa -fɔa 'nan:

«Bali, yie ci 'kɔ 'san -a,
en 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san nen 'yia,
'i dre 'wɪnɪn a -dandan,
en o ya 'lɛbo 'fɔ wɪnɪn -a.
Yie ci 'kɔ 'san -a
en 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san nen 'yia.
-Si tɪglɪ nen yia -kɔɔnman minnɪn lɛ,
en -yɛɛ ci -a 'kpa -a.
Yie ci mingɔnnɛn -a
'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn da.

4 -Tɪɛ 'ka 'klanman 'i 'lɔ dɪ?
En -tɪɛ 'ka 'i 'tɔ -dan 've dɪ?
-A san 'ka 'fo 'dɪ.
Kɔɔ yie ci 'saun 'i -tɔwli.
'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn
'o 'pɔ -sɔɔnmlan 'i 'wlu -e 'wei bɔ.
Kɔɔ o -taa -a -tɔlɛ 'nan
'wɪnɪn nen o ci tɪglɪ bɛ,
-nyren yia dra.»

⁵«Bɛ -sru, en an Bali -pan 'kɔn 'yɪ 'e 'lɛ 'sɔdɪ laji, te -tandan yra 'e -trɔɔdɪ
fenan 'saunzaun 'kpa -nan. ⁶En Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, an o 'sɔravli
'yɪ bɔlanan -tandan zɪɛ -a -ji. -Wɛɛ 'ta -daa 'wɪ 'nen 'tɔdɪ 'sɔravli -kɔɔnle
'trɛda 'nɔn lɛ 'gɔ. Sɔ 'fuvu 'yɪɪyɪɪ nen 'e wɔdɪ o da, en -tɪɛn 'kɔlɛ nen e ya
-siga -a bɛ, -a 'bɔ nen 'e 'tɔdɪ o kugu da. ⁷-A -nan nen fɛnɪn sinjen nen
Bali 'lɛ bɛ, -a -tɔ -siga 'kulenɛnnɪn -nɔn Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli 'bɔ lɛ.
Yaa -nɔn o pɛɛnɔn lɛ 'sɔravli. En 'kulenɛnnɪn zɪɛ, Bali nen -a yie a 'man 'li
'trilii bɛ, -yɛɛ nyran -blɪdɪ nen -a pɛɛnɔn 'ji. ⁸'Nun tɔɔn en Bali -le 'plɛblɛ
'lee -yɛɛ -dan -le 'wɛan bɛ, 'tɛ -goei Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ci 'si. -Tɛ Bali -le
'pasianɔn 'sɔravli zɪɛ wa'a tian 'cɛnle 'wɪ 'nen -kɔɔndɪ man 'trɛdanɔn lɛ dɪɛ,
min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e -wla Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji dɪ.

Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli 'wɪ 'nen kɔɔn 'trɛdanɔn lɛ

16 ¹-A -nan nen an wei 'plɛblɛ 'tɔ 'man. Wei zɪɛ e wu Bali -pan 'kɔn
'bɔ 'ji, en yaa 'vɪ Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli 'lɛ 'nan: «Ka 'kɔ Bali -le
nyran -blɪdɪ 'sɔravli 'nen 'kulenɛnnɪn -ji 'labe -a -sran 'trɛda.»

²Bali -le 'pasiazan tɛdɛ -kɔ en e 'yɛɛ 'kulenɛn 'wɪn sɔɔn 'trɛda. -A
-nan nen mlɔnnɪn -sɛn minnɪn nen -wi 'tɔ 'cɛn plɔ a o man en o 'pɔ
-sɔɔnmlan -wi zɪɛ -a min yiba 'wlu -e 'o bɔ bɛ o man. Mlɔnnɪn zɪɛ o ya
'wɪdɪ 'kpa en o ya 'nyian 'o 'lɛ 'sɪdɪ.

3"Be -sru en -a 'flizan 'ku, e 'yee ve -wun soɔn jemie -va. Jemie zɛ e 'nyin 'le 'nan min -kadɪ nyen -le 'wɪ 'zʊ. -A -nan nen fɛnɪn pɛɛnɔn nen "va te o yie a "man "be, o kaa.

4"Be -sru -a yaagazan 'ku, en e 'yee ve -wun soɔn 'yi banun 'lee 'yi kunun va. -A -nan nen o pɛɛnɔn lila nyen -a. 5En Bali -le 'pasiazan nen -te e 'wɪ 'vɪ 'yi le yaa dra be, maan wei 'man. Yaa 'vɪ 'nan:

«Bali, yie cɪ Bali -a,
en i ya -nan 'li 'e 'cɛn,
en yie cɪ 'saun.
'Yie 'wɪ "nen -kɔɔndɪ minnun le be,
e ya 'e 'nɔan da.

6Kɔɔ o 'yie minnun tɛɛ
en wei 'le 'wei vɪnɔn tɛɛ,
-yee "wean o tɛɛ nen yia 'wɪ be,
yia drɛ 'e nɔan da.»

7En an wei -tɪ 'man, e 'si Bali -pan "dave va zia. Wei zɛ e 'nan:

«Kɪ "tɪ Bali,
yie cɪ 'kɪ 'san -a,
en yie cɪ 'plɛble pɛɛnɔn 'san -a,
en 'yie tin -tedɪ min da be,
'wɪ 'kpa, e ya 'e 'nɔan da.»

8"Be -sru Bali -le 'pasiazan sinjenzan -ku, en e 'yee 'kulenen -wun soɔn yide da. 'Nun tɔɔn Bali 'plɛble 'nɔn yide le 'nan -yee 'bidɪ 'e minnun 'te 'blɪ. 9-A -nan nen yide 'bidɪ 'sia 'kpa 'plɛble, en e minnun 'te 'blɪdɪ 'sia. Bali 'bɔ nen -yɛɛ cɪ 'wɪ "nen -kɔɔnnan minnun le 'e 'bɔ 'a be, waa "srɔndɪ 'sia, 'pian wa'a 'sile 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'o Bali 'tɔ -dan vɪ dɪ.

10"Be -sru Bali -le 'pasiazan 'sooluzan 'ku, en e 'yee 'kulenen 'wun soɔn -wi nen waa min yiba drɛ be -yee mingɔnnɛn pein -da. 'Nun tɔɔn klun -trɔɔ -wi 'bɔ 'le mingɔnnɛn tɛda "fo. En minnun 'o yra yɪdɪ 'sia 'wɪdɪ te o 'she wɔɔman 'o nɛn man. 11Mɔɔnnun nen o -sɛn o man be, 'lee yra nen o cɪ -a yɪnan -wɪdɪ "be -yee "wean o Bali nen laji lou "be -a "srɔndɪ 'sia. 'Pian wa'a 'o 'pe 'sile 'o drɛ wɪ -wɪdɪnɪn -sru "dɪ.

12"Be -sru en Bali -le 'pasiazan 'sheɛdɔzan -ku, en e 'yee 'kulenen 'wun soɔn 'yi -dan nen waa laabo Efra be -a da. 'Nun tɔɔn 'yi zɛ 'e bee 'ji, 'nan -e mingɔnnɛnnun nen o 'sia yide wɪuan 'nan 'zia be -wee -si 'e 'le 'sɪ.

13En an fɛ -wɪdɪ yaaga 'yɪ. O ya "le 'nan yolunun -le 'wɪ 'zʊ. -A -tɪ 'bɔla -mlɛngan -dan 'le, en -a -tɪ 'bɔla -wi nen waa min yiba drɛ be -a 'le, en -a -tɪ 'bɔla min nen e 'wɪ -sɛan te yaa ve 'nan 'e ya Bali 'lewei vɪnan be -a 'le. 14-Yɪ -wɪdɪnɪn nen o 'lebo "fɔ wɪnɪn dra be o 'bɔ nen. O yaaga zɛ o -ku 'tɛda mingɔnnɛnnun cin yɪle 'nan -e 'o 'man wɔɔ -kɪlɪ -tandɪ da. -Kɪlɪ zɛ waa -taan Bali man, yi -dan nen 'plɛble pɛɛnɔn 'san Bali -a 'pla be -a da.

¹⁵'Ka 'ci 'nrɔn 'wɪ nɛn Minsan -a 'vɪ bɛ -a da. Yaa 'vɪ 'nan: «'Mɛn -tadɪ dra kligli. E dra 'le crinzan -le vɛ 'zʊ, ma'an yi paa dɪ. Min nɛn -a yie 'fʊ 'man ɛn 'e 'man wʊʊ bɛ, Bali -le -fɛa a -a san man. 'Pian min nɛn ya'a 'e 'man wʊʊlɛ dɪɛ, an bɔa 'man 'e plʊdɪ, -e 'yra 'e san -tɛ min pɛɛnɔn yie man.»

¹⁶-Yʊ -wɪdɪ yaaga zɪɛ o 'trɛda mingɔnnɛnnun cin 'yɪ fɛnan nɛn waa laabo Ebre wei -ji «Armajɛdɔn» bɛ -a -nan.

¹⁷"Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasiazan 'sɔravɪzan 'kʊ, ɛn e 'yɛɛ 'kulɛnɛn 'wun sɔɔn fɛnan 'wein nɛn labli 'lee 'trɛ yɛi "bɛ -a va. 'Nun tɔɔn an wei 'plɛblɛ 'tʊ 'man Bali -pan 'kuin. Wei zɪɛ e 'si Bali -le mingɔnnɛn pɛin -va zia, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «'Bɛ nɛn 'gʊɛ, e -nyan "mɛn 'fo!» ¹⁸ɛn laa 'e 'wɛi -wɛi -fɔdɪ 'sia, ɛn laa -paan -klundɪ 'sia, ɛn 'trɛ 'nyɔɔndɪ 'sia 'kpa 'plɛblɛ. Zɪ Bali blamin sɔɔnla 'li 'trɛda bɛ, -a sɔman 'trɛ 'ka tian 'nyɔɔnɛ dɪ. ¹⁹Babilɔn 'fla -dan bɛ, e cɛɛn 'e cin man yaaga. ɛn 'fla pɛɛnɔn nɛn 'trɛda bɛ, o -nan -nyan. Bali 'yɛɛ nyran -bludɪ -ci kɔɔn Babilɔn le 'plɛblɛ, kɔɔ 'wɪ 'wɪdɪnɛn nɛn yaa drɛ bɛ, -a -cin 'ka 'sanɛ 'ji "dɪ. ²⁰'Yi yɛi 'trɛnɛn pɛɛnɔn saan, ɛn pɔn -tʊ 'ka 'nyian yɛlɛ 'trɛda dɪ. ²¹ɛn lalo 'wɛlɛ -dandan -srandɪ 'sia 'trɛda. -A 'wɛlɛnɛn cibɛn a -wɪdɪ. -A -tʊ -kɔlamɛn e bɔa kilo -fuba 'soolu. Lalo nɛn e cɪ -srannan -wɪdɪ zɪɛ, -yɛɛ "wɛan minnɛn Bali 'srɔndɪ 'sia.

-Kɔnnɛn pɛɛnɔn -wɛɛzan -le 'wɪ

17 ¹"Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasianɔn 'sɔravɪ "nɛn 'kulɛnɛnnun a -wɔɔ "bɛ, -a -tʊ -ta 'wɪ tin 'bale 'mɛn. E 'nan: «'Wɪ nɛn e -taa "bɔɛ Babilɔn man bɛ, 'i 'ta -e 'an -kɔɔn 'yie! 'Fla zɪɛ e ya 'e 'tɔdɪ 'yi -dandannun 'srɔn, ɛn e drɛ -kɔnnɛn pɛɛnɔn -wɛɛzan 'a. ²Mingɔnnɛnnun pɛɛnɔn nɛn 'trɛda bɛ, o -fɔ -a -sru. -Yɛɛ -kɔnnɛn -wɛɛdɪ 'bɔ zɪɛ e 'trɛda minnɛn pɛɛnɔn 'sianan, ɛn 'o 'fli -nɔn -yrɛ.»

³E drɛ 'mɛn 'le 'nan nyɪn -tɛnan nɛn an cɪ. ɛn Bali -le 'pasiazan zɪɛ e -kʊ 'maan 'bui "da. An lɛmɔn -tʊ 'yɪ fɛ zɪɛ -a -nan. E ya 'e -nyrandɪ -wi 'tɛndɛn 'tʊ da. -Wi zɪɛ -a -wulo a 'sɔravɪ, ɛn -a 'bei a -fu. 'Tɔnɛn nɛn e ya Bali sɛɛ wʊdɪ -a bɛ, e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ -wi 'bɔ man. ⁴ɛn sɔ 'tɛndɛn nɛn -a 'flɛ a bɛ -a 'bɔ nɛn lɪ zɪ -a da. Min -dandannun da sɔ nɛn. -Siga 'lee fɛnɛn nɛn -a 'flɛ a bɛ, e lɪ zɪɛ -a man 'si 'e pɛɛnɔn. ɛn -siga 'kulɛnɛn a -yrɔ. 'Wɪ 'wɪdɪnɛn nɛn yaa drɛ -kɔnnɛn -wɛɛdɪ -a bɛ e ya 'e fadɪ 'kulɛnɛn zɪɛ -a. ⁵'Wɪ 'tʊ nɛn -a -ci a 'e yɔɔdɪ bɛ, e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ lɪ zɪɛ -a nyɪrɛnɔn da. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

Mɛɛn cɪ Babilɔn -dan a.

Mɛɛn cɪ -kɔnnɛn -wɛɛnɔn pɛɛnɔn "bʊ "a.

ɛn mɛɛn cɪ 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn "bʊ "a.

⁶An lɪ zɪɛ -a 'yɪ Bali -le minnɛn nɛn e o tɛɛ bɛ o nyɛn mlɪnnan, 'lee Zozi -srɛnɔn nɛn e o tɛɛ bɛ o nyɛn mlɪnnan. ɛn yaa -tɛdɪ 'sia 'le -wɛn -le 'wɪ 'zʊ. 'Wɪ zɪɛ yaan 'lɛbɔ 'fɔ 'e ciɪla "da.

7-A -nan nen Bali -le 'pasiazan zɛ, e 'nan 'men 'nan: «-Mɛ "le "wean 'i 'lebo 'fɔ? Lɪ nen yia 'yɪ 'labɛ, e ya 'wɪ ɣɔɔdɪ -tʊ -a, 'pian an -taa -a -ci vɪle 'yie. ɛn -wi nen -a -wulo a 'sɔravli, ɛn -a 'bei a -fu te lɪ 'bɔ a 'e -nyrandɪ 'da 'labɛ, e ya 'wɪ ɣɔɔdɪ -tʊ -a, 'pian an -taa -a -ci vɪle 'yie. 8-Wi nen i 'sia -a yunan 'gʊɛ, 'li te e ya, 'pian 'bɛ nen 'gʊɛ e "ka 'nyian dɪ. Yi -tʊ bɔa "bɛ, -wi zɛ e bɔala -klu nen -a 'leda 'ka "dɛ -a ji, -e Bali 'e -nan -nyan "fo. Tʊ zɛ -a man bɛ, minnun nen Bali 'ka o 'tɔ 'cren -tɛlɛ 'yee min 'beli 'fluba 'ji 'vaa ɛn e 'trɛ drɛ dɛ, -wi zɛ -a yɪdɪ o 'lebo -fɔa. Kɔɔ -wi zɛ, 'li te e ya, 'pian 'bɛ nen 'gʊɛ e "ka 'nyian dɪ.

9'Wɪ 'tɔdɪ -a nen min -kɔlaman 'wɪ zɛ -a -ci mandɪ -a.

-A -wulo 'sɔravli 'nen yia 'yɪ 'labɛ, pɔn 'sɔravli 'nen lɪ 'bɔ cɪ 'e -nyrandɪ 'da "bɛ -nyren. Pɔnnun zɛ o ya "le mingɔnnɛn 'sɔravli "le 'wɪ 'zʊ.

10Mingɔnnɛnnun zɛ o 'soolu yie 'ka 'nyian "man "dɪ. 'Pian -a -tʊ a mingɔnnɛn -blɪnan ɔɛɛɣ yɪ -a, ɛn -a -tʊ 'ka tian 'talɛ dɪ. -Tɛ e -ta bɛ, ya'a mingɔnnɛn -ble tʊ "kaga 'wlu dɪ. 11-Wi 'bɔ nen, e ya 'li, 'pian 'bɛ nen 'gʊɛ e "ka 'nyian dɛ, -yɛɛ -taa "mingɔnnɛn 'sɔrazan 'a, -e Bali 'e -nan -nyan "fo. -Wi zɛ e ya "nyian mingɔnnɛn 'sɔravlinɔn 'bɔ 'va.

12'Bei 'fu nen yia 'yɪ bɛ, mingɔnnɛn -fu nen waa. 'Pian wa'a tian mingɔnnɛn -blɪdɪ 'sileɔ dɪ. Bali -taa -a -si -nɔnlɛ -wle 'nan 'o mingɔnnɛn -blɪ 'o 'vale -wi bɛ waa tʊ "wennen 'a. E bɔa 'lɛrɪ -tʊ. 13Mingɔnnɛnnun zɛ 'wɪ -tʊwli "cin a o pɛɛnɔn 'ji. O 'wee -kɔladɪ 'lee 'wee 'pleblɛ 'pa -wi zɛ -yee vɛ da. 14ɛn o -kʊ -kuli -tɔlɛ Bali -le 'bla man. 'Pian Bali -le 'bla o klɪ, kɔɔ -yɛɛ cɪ minsannun da Minsan -a, ɛn -yɛɛ cɪ mingɔnnɛnnun da mingɔnnɛn -a. Minnun nen Bali -le 'bla o laabu ɛn e o 'si "va 'yee vɛ -a bɛ, -wɛɛ -taa mingɔnnɛnnun 'klɪlɛ 'o 'vale Bali -le 'bla 'a.»

15"Be -sru ɛn Bali -le 'pasiazan zɛ, yaa 'vɪ 'men "nyian 'nan: «I 'yɪ -dandannun 'yɪ, te -kɔnnɛn pɛɛnɔn -wɛɛzan a 'e -nyrandɪ -a 'srɔn. 'Yinun zɛ -wɛɛ cɪ "le 'lɛɣlɔn pɛɛnɔn 'ji minnun -le 'wɪ 'zʊ, 'lee minnun nen o wei -tʊdʊ pɛɛnɔn -fɔa "bɛ -wee 'wɪ 'zʊ.

16ɛn 'bei 'fu nen yia 'yɪ bɛ, 'o 'vale -wi -a, o -taa 'nanle -kɔnnɛn pɛɛnɔn -wɛɛzan 'bɔ man. O -taa fɛ pɛɛnɔn "koole "man -e 'o 'tʊtʊ 'e plʊdɪ. O -taa lɪ 'bɔ 'blɪlɛ, -e 'o -nyranman 'tɛ 'blɪ. -A fɛ -tʊ 'ka 'fo 'fo "dɪ. 17'Wɪ pɛɛnɔn nen o -taa -a drele bɛ, Bali 'bɔ 'bɛ 'cin -tɔa "o ji, 'nan -e 'wɪ nen yaa 'pla 'e 'cɛn bɛ 'e 'lɛ sɔɔ.

18ɛn lɪmɔn nen yia 'yɪ bɛ, Babilɔn 'fla -dan 'bɔ nen. -Yɛɛ 'trɛda mingɔnnɛnnun pɛɛnɔn "paala.»

-Kɔnnɛn pɛɛnɔn -wɛɛzan -nan -nyan wɪ

18 1"Be -sru ɛn an Bali -le 'pasiazan pee 'yɪ, te e ya 'sinan laji. E ya 'pleblɛ 'kpa, ɛn -yee 'tɛ 'san 'trɛda 'si "fo. 2E paan 'kpa 'pleblɛ -a vɪdɪ -a 'nan:

«Babilɔn -nan -nyan.

- Babilɔn 'fla -dan bɛ,
 -a -nan -nyan.
 E dre -yɔ -wɩɩɩɩɩɩ fla -a.
 -Yɔ -wɩɩɩɩɩɩ 'tɔ 'tɔɔɔ pɛɛɛɛɛɛ -nyɛanla 'nan nun.
 "Loman 'tɔ 'tɔɔɔ pɛɛɛɛɛɛ nɛn o 'ka 'saun Bali 'lɛ dɩ,
 ɛn minnɩn 'ka o ye "yi "dɩɛ,
 o ya -nan nun.
 [-Wi -tɔɔɔ pɛɛɛɛɛɛ nɛn
 o 'ka 'saun Bali 'lɛ dɩ,
 ɛn minnɩn 'ka o ye "yi "dɩɛ,
 o ya -nan nun.]
- 3 'Lɛglɔn pɛɛɛɛɛɛ 'ji minnɩn
 Babilɔn 'fla 'lɛ -wɛn mɩn 'e 'ciɩla "da.
 -Yɛɛ cɩ 'nan
 e o pɛɛɛɛɛɛ wɛɛ 'kɔnnɛn -a.
 ɛn "nyian bɛ
 'trɛda mɩngɔnnɛnnɩn -fɔ -a -sru,
 ɛn o 'wɩ 'wɩɩɩɩɩɩ "tɔwɩ zɩɛ -a dre.
 ɛn 'flɛ 'tannɔn nɛn 'trɛda bɛ,
 o dre fɛnɔn 'a,
 Babilɔn 'fla yɩfɛ a "kaga "lɛ "wɛan.»
- 4 "Bɛ -sru ɛn an wei pee 'man laji. Wei zɩɛ yaa 'vɩ 'nan:
 «Men minnɩn,
 'ka 'si Babilɔn 'fla!
 'Ka 'si 'nan nun,
 -e -yɛɛ 'wɩ 'wɩɩɩɩɩɩ 'e vɩlɛ e baa 'ka man dɩ,
 "tɔɔɔ 'wɩ nɛn e -taa "bɔlɛ "man "bɛ,
 e 'bɔ 'ka man.
- 5 'Fla zɩɛ -yɛɛ 'wɩ 'wɩɩɩɩɩɩ a "kaga,
 e bɔa labli man.
 -Yɛɛ 'wɩ 'wɩɩɩɩɩɩ 'bɔ zɩɛ
 -a -cin -trɔa Bali ji.
- 6 'Wɩnɩn nɛn yaa dre minnɩn lɛ bɛ,
 'mɛn 'pasianɔn "o "dra "nyian -yɛɛ "lɛ.
 Waa 'lɛji bɔala 'e 'pa -a "fli.
 'Kulɛnɛn nɛn e 'wɩ 'wɩɩɩɩɩɩ 'fa 'a
 ɛn yaa -nɔn minnɩn lɛ bɛ,
 waa faa 'e 'pa -a "fli
 -e 'o -nɔn -yɛɛ "lɛ.
- 7 'Fla zɩɛ,
 zɩ 'e 'tɔ 'wɩɩɩɩɩɩ 'yɩ 'yi
 ɛn e fɛ yɩɩɩ 'yɩ 'yi "bɛ,

-a da nen o 'tɛ "paa "da,
 ɛn -a da nen waa ta dra -trɔdrɔ.
 Yaa 'vɪ 'e 'fli man 'nan,
 e ya mingɔnnɛn -blinan,
 ɛn -kɔnnɛn 'ka 'kalɛ 'e da dɪ,
 ɛn 'e 'ta 'ka 'li 'dra -trɔdrɔ "fo "dɪ.

⁸ 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ zɪɛ -yɛɛ "wɛan bɛ,
 'wɪnɪn nɛn o -taa "bɔlɛ "man
 yɪ -tɔwli "cɛ 'wlu bɛ -nyrɛn 'gɔ,
 -cɛ bɔdɪ a -tɔ,
 ɛn ta drɛdɪ -trɔdrɔ a -tɔ,
 ɛn dra -tɛdɪ a -tɔ.
 ɛn 'tɛ 'bɛ -taa -a -nan -nyanlɛ.
 Kɔɔ Minsan Bali nɛn e tin -tɛ "da "bɛ,
 e ya 'plɛblɛ.»

⁹ 'Trɛda mingɔnnɛnnɪn nɛn o -fɔ -a -sru, ɛn -yɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ "o dre,
 ɛn "o fɛ yɪdɪ 'yɪ "yɪ "bɛ, 'wɪ -taa 'nanlɛ o man. Tɔ nɛn o 'fla zɪɛ -a -yɛɛ 'tɛ
 'blinan bɛ, -a -nan nɛn 'wɪ 'nandɪ "siala o man. ¹⁰ 'Wɪ nɛn e -taa "bɔlɛ 'fla
 zɪɛ -a man bɛ, e o -tɛa "klan -a, -yɛɛ "wɛan wa'a -kɔlaman -e 'o -pli "man
 "kogo dɪ. 'Pian o -fo -kɔɔbli tɛ o -paanman. Waa ve 'nan:

«Babilɔn 'fla -dan,
 'wɪ 'bɔ 'i man,
 'wɪ 'bɔ 'i man.

Tɔ "wɛnnɛn "cɛ 'wlu nɛn
 Bali cɛɛn 'wɪ "nɛn -kɔɔndɪ man 'yɪɛ.»

¹¹ 'Wɪ nɛn e -taa "bɔlɛ 'fla zɪɛ -a man bɛ, -yɛɛ "wɛan 'flɛ 'tannɔn 'wuɔdɪ
 "siala, kɔɔ min 'ka "nyɪan -wee 'flɛ 'lɔa dɪ. ¹² -Wee 'flɛnɪn 'bɔ nɛn 'gɔ:
 -sɪga fɛnɪn 'lee "lala fɛnɪn, 'lee -kɔlɛnɪn nɛn o 'flɛ "mlɪan -sɪga da bɛ, 'lee
 mingɔnnɛnnɪn da sɔnɪn, 'lee yɪba "nɛn -a 'flɛ cɪ bɛ, 'lee -fɪtɪ 'shɛ fɛnɪn, 'lee
 -bulalɛ fɛnɪn, 'lee -kɔlɛ 'kpagba, ¹³ 'lee -lazɪgɔ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn, 'lee rɛzɛn
 -wɛn, 'lee 'nyrɔn, 'lee -fari puu, 'lee fɛi fɛ 'wɛnɪn, 'lee trɪnɪn, 'lee 'blanɪn,
 'lee -sɔnɪn, 'lee odronɪn, 'lee nɔannɪn.

¹⁴ Yɪba "bɛ 'wɛlɛ "trandɪ pɛɛnɔn nɛn yaa 'yɪ "yɪ "bɛ, -a -nan -nyan. ɛn -a
 yɪfɛnɪn pɛɛnɔn bɛ, o 'san -yrɔ, wa'a "nyɪan taa "fo "dɪ.

¹⁵ 'Flɛ 'tannɔn nɛn o drɛ fɛnɔn 'a Babilɔn 'fla 'lɛ "wɛan bɛ, 'wɪ nɛn e -taa
 "bɔlɛ 'fla zɪɛ -a man bɛ, e o -tɛa "klan -a, -yɛɛ "wɛan wa'a 'kɔlaman -e 'o
 -pli "man "kogo dɪ. 'Pian o -fo -kɔɔbli tɛ o -wua. ¹⁶ Waa 've 'nan:

«Babilɔn 'fla -dan,
 'wɪ 'bɔ 'i man,
 'wɪ 'bɔ 'i man.

'I man a 'e 'padɪ
 "nɛn mingɔnnɛnnɪn da sɔnɪn -a

'lee -siga fɛnɔn 'lee -kɔlɛnɔn nɛn
o 'flɛ 'mlɪan -siga da bɛ -a.

17 ɛn tɔ "wɛnnɛn 'wlu nɛn

Bali -a pɛɛnɔn zɪɛ -a -nan -nyan.

E bɔa 'lɛrɪ -tɔ.»

'Wɪ nɛn e -taa "bɔlɛ 'fla zɪɛ -a man bɛ, -yɛɛ "wɛan -klɔ -dandan -fɔnɔn
'lee minnɔn nɛn o "ta 'ta wo ɛn o ya -klɔ 'bɔ 'ji bɛ, 'lee minnɔn nɛn o
'nyranman "paa -klɔ 'bɔ 'ji bɛ, 'lee minnɔn nɛn o 'wee -blɪfɛ ye 'yi yɪɛ da
bɛ, o pɛɛnɔn 'fɔ -kɔɔbɪ. 18 Zɪ 'fla zɪɛ e ya -blɪnan, ɛn waa 'tɛ -goɛi 'yɪ bɛ, ɛn
o pɛɛnɔn -a vɪdɪ 'sia 'wɪ 'nanmandɪ -a 'nan: «Babilɔn 'fla -dan, 'i yra "nɛn
'fla 'ka yɪlɛ 'trɛda 'li "fo "dɪ.» 19 O 'trɛ 'wɪ 'o da, tɛ o -wua 'wɪ 'nanmandɪ -a.
Waa vɛ 'nan:

«Babilɔn 'fla -dan,

'wɪ 'bɔ 'i man,

'wɪ 'bɔ 'i man.

Minnɔn pɛɛnɔn nɛn

'wee -klɔ -dandannɔn a 'yi yɪɛ da bɛ

o drɛ fɛnɔn 'a,

'i yɪfɛ a "kaga "lɛ "wɛan.

Tɔ "wɛnnɛn "ɛɛ 'wlu nɛn

Bali ɛɛn 'wɪ "nɛn -kɔɔndɪ man 'yɪɛ.

20 'Pian kaa nɛn ka ɔɪ laji bɛ,

'lee kaa nɛn

ka ɔɪ Bali -lɛ minnɔn -a bɛ,

'lee kaa nɛn

ka ɔɪ Zozi -lɛ 'pasianɔn 'a bɛ,

'lee kaa nɛn

ka ɔɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'a bɛ,

'ka 'ci 'e "nran!

Kɔɔ Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn Babilɔn 'fla -dan lɛ,

'wɪ nɛn yaa drɛ 'ɛɛɛ bɛ -yɛɛ "wɛan.»

21 -A -nan nɛn Bali -lɛ 'pasiazan -tɔ nɛn e ya 'plɛblɛ 'kpa bɛ, e -kɔlɛbu
-dan 'kpa 'sia ɛn yaa tɔv jɛmɪɛ -va, ɛn yaa 'vɪ 'nan:

«Zɪ Babilɔn 'fla -dan bɛ

o -taa -a tɔvɛ zɪɛ,

tɛ wa'a "nyɪan -a ye 'li "fo "dɪ.

22 Wa'a "nyɪan "drɛ "fɔ "da "fɛnɔn -ɔɪn 'wɪdɪ maan

-nan 'li "fo "dɪ,

ɛn wa'a "nyɪan "drɛ maan

-nan 'li "fo "dɪ.

Wa'a bla bɔnɔn 'ye

'nan 'li "fo "dɪ,

en wa'a 'nyian fε -sɔndɪ -cin 'wɪdɪ maan
-nan 'li 'fo 'dɪ.

23 Wa'a 'nyian -kannen 'san ye

-nan 'li 'fo 'dɪ,

en lɪ 'pa 'fɛdinun 'ka 'nyian -kɔan

-nan 'li 'fo 'dɪ.

Fε -le 'wean nɛn 'wɪ zɪɛ e 'bɔ 'i man bɛ,
-nyren 'nan:

'Yie 'flɛ 'tannɔn 'tɔ bɛ wu 'trɛ 'gɔɛ -a da.

'Yie -dravia wɪnun drɛdɪ -a nɛn

i 'trɛda minnun pɛɛnɔn see paa.

24 Babilɔn 'fla -dan,

yɪɛ Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ,

en yɪɛ Bali -le minnun tɛɛ.

ɛn 'nyian bɛ minnun pɛɛnɔn nɛn

minnun o tɛɛ bɛ,

yɪɛ -maan ɛn e dre.

'Wɪ zɪɛ -yɛɛ 'wean nɛn

Bali 'wɪ 'nɛn kɔɔn 'yɪɛ.»

Ci 'nrandɪ -dan dre laji

19 ¹'Bɛ -sru ɛn an wei -tɔ 'man laji 'pleble 'kpa. E wu 'le 'nan min
'kaga 'bɛ cɪ -a vɪnan 'nan:

«-Kaa Bali 'tɔ 'yi 'vɪ!

-Kaa 'tɪ Bali 'bɔ

'bɛ cɪ min 'sɪzan 'wɪ 'ji -a,

'tɔ -dan a -yɛɛ vɛ -a,

ɛn 'pleble pɛɛnɔn a -yɛɛ vɛ -a.

²-Yɛɛ tin -tɛdɪ min da a 'e 'nɔan da,

ɛn e ya 'wɪ tɪɪtɪ da.

E 'wɪ 'nɛn kɔɔn Babilɔn 'fla -dan nɛn

e dre -kɔnnɛn pɛɛnɔn -wɛɛzan 'a bɛ -yɛɛ.

Lɪmɔn zɪɛ -yɛɛ 'trɛda sɛɛ 'yɛɛ 'wɪnun nɛn

yaa dra bɛ -a.

Bali -le 'nyranman 'panɔn nɛn

e o tɛɛ bɛ,

-a 'tɔ 'ji nɛn Bali 'wɪ 'nɛn kɔɔn -yɛɛ.»

³ɛn waa 'vɪ 'nyian 'nan:

«-Kaa Bali 'tɔ 'yi 'vɪ!

Babilɔn 'fla -dan zɪɛ,

e ya 'tɛ 'blɪnan.

-A 'tɛ -kɔɛi wuanla 'li 'trɪlɪi.»

4-A -nan nen min cejenun -yɔ -tu 'wle sinjen 'lee fɛnun sinjen be, o "po sɔɔn Bali -le mingɔnnen pein 'le, en o Bali 'bɔ. Waa 'vɪ 'nan:

«Amen! -Kaa Bali 'tɔ "yi "vɪ!»

5En wei -tu 'si Bali -le mingɔnnen pein zɪɛ -a va zia. Wei zɪɛ yaa 'vɪ 'nan:

«Ka pɛɛnɔn nen
ka cɪ Bali -le 'nyranman 'panɔn 'a be,
'lee 'ka pɛɛnɔn nen
'ka yie 'naan Bali man be,
-e 'e 'sia 'nen "wennen man
-e 'e bɔ min ceje da be,
'ka -cee Bali 'tɔ "yi "vɪ!»

6"Be -sru en an wei -tu 'man 'nyian. E wu "le 'nan min "kaga 'be cɪ -a vɪnan, en e wu "nyian "le 'nan 'yi -dan 'be cɪ 'yrunan, en e wu "nyian "le 'nan laa paan 'be wu 'plɛble. Yaa 'vɪ 'nan:

«Kaa Bali 'tɔ "yi "vɪ!
Kɔɔ -kaa san Bali nen
e cɪ 'plɛble pɛɛnɔn 'san -a be,
e mingɔnnen -blɪdɪ 'sia.

7-Kaa ci 'e "nran!

-Kaa -paan ci "nran "dre "fɔdɪ -a!
-Kaa Bali 'tɔ bɔ!

Kɔɔ Bali -le 'bla 'le lɪ 'pa tu 'bɔ,
en -a nan 'bɔ 'e man wɔv 'va.

8 O sɔ 'fuvu 'yɪɪɪɪ nen

"tri 'ka "ji "dɪɛ -a -nɔn -yɪɛ
'nan -e 'e 'wɔ 'e da.»

Sɔ 'fuvu zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪ tɪɪɪnɪn nen Bali -le minnun -a dre be, -a -kɔɔn "manve -a.

9Bali -le 'pasiazan be, e 'nan 'men 'nan: «'I cren -te 'nan: Minnun nen o o laabu Bali -le 'bla 'le lɪ 'pa "fɛdɪ da be, Bali -le -fɛa a o man.» En yaa -tɔ 'nen 'nyian 'nan: «'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ tɪɪɪ 'a, en e 'si Bali 'bɔ 'le.»

10'Nun tɔɔn en an blula "wlu 'nan -e 'an bɔ. 'Pian e 'nan 'men 'nan: «'Te 'i 'wɪ zɪɛ -a dre "fo "dɪ! Bali nen 'i bɔ! Kɔɔ an ya Bali 'suzan 'a "le 'yie 'wɪ 'zɔ. En an ya Bali 'suzan 'a "le 'i "bɪɪ Zozinɔn 'le 'wɪ 'zɔ. -Wɛɛ cɪ 'o 'tɔdɪ 'wɪnɪn nen Zozi 'a -ci 'si -wle "be -a da.» 'Wɪnɪn nen Zozi 'a -ci 'si minnun le be, -yɛɛ 'ta -tɔa "o man en o Bali 'lewei ve.

Min -tu a 'e -nyrandɪ -sɔ 'fuvu da

11"Be -sru en an labli 'yɪ 'e 'le 'sɔdɪ te an -sɔ 'fuvu ye. Min nen -sɔ zɪɛ -a da be waa laabo yie -trɔazan 'wɪ da, en waa laabo 'nyian 'wɪ tɪɪɪ drezan. E tin -tɛa "min da 'e 'nɔan da, en e -kuli -taan 'e 'nɔan da. 12-A

yiε "bia "le 'tε 'le 'wɪ 'zʊ. -Siga kle "kaga "a 'e wɔdɪ -a -wulo -man. 'Tɔ 'tʊ a 'e 'cren -tɛdɪ "man. Min -tʊ 'ka 'tɔ zɪε -a tɔa "fo 'dɪ, -te ya'a 'silɛa -a 'bɔ 'tʊwli "a dɪε. ¹³Sɔ nɛn e ya 'e 'fɔdɪ nyɛn -a bɛ, -a 'bɔ nɛn 'e wɔdɪ "da. O min 'bɔ laabo Bali wei. ¹⁴-Kuli man 'nɔn nɛn laji bɛ, o yra -a -sru. O ya -sʊ 'fuvunun da o pɛɛnɔn, ɛn sɔ 'fuvu 'yɾɪyɾɪ nɛn 'tri 'ka "ji "dɪε, -a 'bɔ nɛn o da. ¹⁵Sen nɛn -a 'le a "man "bɛ, e ya -a 'le. -A 'bɔ a nɛn e 'wɪ "nɛn -kɔɔnman 'lɛglɔn pɛɛnɔn lɛ. ɛn -bulalɛ "tonyrin -a nɛn e -va -ble o da. E o pɔlɛ "bo "le zɪ minnun rɛzɛn pɔlɛ "bo bɛ -yɛe 'wɪ 'zʊ. Zɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -le nyran -blɪdɪ bɔa "o man zɪε. ¹⁶'Tɔ 'tʊ a 'e 'cren -tɛdɪ -yɛe sɔ da -a "pin "man. Waa cɾɛn -te 'nan:

Mingɔnnɛnnun da mingɔnnɛn,
ɛn minsannun da Minsan.

¹⁷"Bɛ -sru ɛn an Bali -le 'pasiazan -tʊ 'yɪ "nyian 'e 'tɔdɪ yidɛ yra. E paan 'kpa 'plɛblɛ "lomannun nɛn o -wi -ble bɛ -wɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «Bali fɛ -dan tɔɛn, 'ka 'ta 'ka cin yɪ "man! ¹⁸'Ka 'ta mingɔnnɛnnun wi -blɪ! 'Ka 'ta 'sounjanun tanɔn wi -blɪ! 'Ka 'ta 'sounjanun wi -blɪ! 'Ka 'ta -sɔnɔn 'lee minnun nɛn o -sɔnɔn -fɔa "bɛ, o wi -blɪ! 'Ka 'ta minnun pɛɛnɔn wi -blɪ! -Te e ya nɔan -a oo, ɛn -te e 'ka nɔan -a dɪ oo, -te e ya min -dan a oo, ɛn -te e 'ka min -dan a dɪ oo, 'ka 'ta o wi -blɪ!»

¹⁹-A -nan nɛn an -wi bɛ -a 'yɪ, ɛn an 'trɛda mingɔnnɛnnun 'yɪ o 'vale waa. O -ta 'wee 'sounjanun -a, 'nan -e 'o 'kuli -tan min nɛn 'e -nyrandɪ -sʊ 'fuvu da bɛ 'lee 'yɛe 'sounjanun man. ²⁰-Wi zɪε waa 'kun 'o 'vale min nɛn e 'wɪlɔ -sean te yaa ve 'nan 'e ya Bali 'lewei vɪnan bɛ waa. 'Wɪluzan zɪε e 'lɛbo "fɔ winun drɛ "le zɪ -wi 'bɔ 'a 'vɪ -yɾɛ "bɛ -yɛe 'wɪ 'zʊ. Minnun nɛn -wi 'bɔ 'tɔ 'cren plɔ a o man ɛn 'o "pɔ -sɔɔnmlan -wi zɪε -a min yiba 'wɪlɔ -e 'o bɔ bɛ, 'wɪ zɪε -a drɛdɪ -a nɛn e o man 'yɪ. O -wi 'lee 'wɪluzan zɪε o tuw 'te -dan nɛn -a ta a "le 'yɪ 'le 'wɪ 'zʊ bɛ -a va te o yiε a "man. 'Tɛ zɪε e ya -wɪdɪ ɛn -kɔlɛ nɛn e 'lɛ "sia bɛ e ya "va. ²¹Min nɛn -sʊ da bɛ e o -nyranman tɛɛ sɛn nɛn -a 'le bɛ -a. ɛn "lomannun -ta 'kanlɛ minnun zɪε o wi -a.

Zozi Crizi -mlɛngan -fɔ -pʊ 'kuin lɛ -kpi tʊ (1.000)

20 ¹"Bɛ -sru ɛn an Bali -le 'pasiazan 'yɪ te e ya 'sinan laji. -Klu nɛn -a 'leda "ka "dɪε, -a -laglɛ 'wɛ a -yɾɔ, ɛn -bulalɛ baa a -yɾɔ "nyian. ²E -mlɛngan bɛ -a 'kun, ɛn yaa yɾɪ 'nan 'e 'fɔla baa da lɛ -kpi tʊ. -Mɛn nɛn e blamin see paa 'li bɛ, -a 'bɔ nɛn. Waa laabo Bali 'nanmanzan, ɛn waa laabo "nyian Satan. ³Yaa tuw -klu nɛn -a 'leda "ka "dɪε -a ji. Yaa -fɔ -ji "da, ɛn yaa -kɔnnɛn 'pla. Yaa drɛ zɪε 'nan -e -mlɛngan 'e vɪlɛ 'e 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun see "paa "nyian dɪ. E -fɔ -nan zɪε -trilii -e lɛ -kpi tʊ (1.000) 'e 'ciɪ. -Te lɛ -kpi tʊ ciɪ bɛ, -e 'o "flu tʊ "wɛnnɛn 'wɪlɔ.

⁴"Bɛ -sru ɛn an mingɔnnɛn peinnun 'yɪ. Minnun nɛn 'o -nyrandɪ peinnun zɪε -a da bɛ, Bali 'plɛblɛ 'nɔn -wɛ 'nan 'o minnun -le tin 'ba. Minnun nɛn o -tɔ 'winun nɛn Zozi 'a -ci 'si -wɛ "bɛ -a da, ɛn o -tɔ Bali -le

'wɪ -sru "bɛ o 'bɔ nɛn. Minnun zɪɛ -wɛɛ 'ka 'o "po -sɔɔnlɛa -wi zɪɛ -a wlu -e 'o bɔ dɪ, ɛn -wɛɛ 'ka 'o "po -sɔɔnlɛa -wi zɪɛ -a min yɪba 'wlu -e 'o bɔ dɪ. ɛn "nyɪan -wɛɛ 'ka -wi 'bɔ 'tɔ 'crɛn plɔ 'pɛlɛa 'o nyɪrɛnbɔn da dɪ, ɛn wa'a 'pɛlɛa "nyɪan 'o 'pɛ -da dɪ. -Wɛɛ wluan -kanɔn 'va, ɛn -wɛɛ mingɔnnɛn blɪ 'o 'vɛlɛ Crɪzi a lɛ -kpi tʊ 'bɔ 'wlu. ⁵Pɪan min -kadɪ -mɪɛnɛn bɛ wa'a 'wunlɛa -kanɔn 'va dɪ. O -fʊ zɪɛ -trɪlɪɪ ɛn lɛ -kpi tʊ bɛ e -nyan.

Zɪ wluandɪ -kanɔn 'va tɛdɛ drɛ zɪɛ. ⁶Minnun nɛn wluandɪ -kanɔn 'va tɛdɛ zɪɛ e drɛ 'wɛɛ vɛ -a bɛ, Bali -lɛ -fɛa a o man. -Wɛɛ cɪ Bali -lɛ minnun -a. Wa'a 'ka "flɪzan 'wo dɪ. -Wɛɛ -kɔan Bali 'lɛɛ Crɪzi -pannɔn 'a, ɛn -wɛɛ mingɔnnɛn blɛ 'o 'vɛlɛ Crɪzi -a lɛ -kpi -tʊwli 'bɔ 'wlu.

⁷Lɛ -kpi tʊ zɪɛ -tɛ e -nyan bɛ, o "sia Satan man, ⁸-e 'e 'kʊ 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan. E -ko 'trɛda 'lɛglɔnnun sɛɛ "paalɛ 'nan 'o 'tɛ 'e cɪn da -e 'o 'kʊ -kuli man. 'Lɛglɔnnun zɪɛ o o laabo Go, ɛn o o laabo "nyɪan Mago. -A -jɪ minnun a "kaga "lɛ jɛmɪɛ man nyɪrɛn -lɛ 'wɪ 'zʊ. ⁹O fuɪla "man 'trɛda 'nan -e 'o 'kʊ minnun nɛn o cɪ Bali -lɛ vɛ -a bɛ o flɛ sɪ -fɔ. 'Flɛ zɪɛ Bali -a yɛ "yɪ. -A -nan nɛn 'tɛ -dan 'sɪ lajɪ ɛn e minnun nɛn Satan o cɪn 'yɪ bɛ o -nan -nyan "fo. ¹⁰"Bɛ -sru ɛn Bali 'nanmanzan nɛn e minnun sɛɛ paa bɛ, waa tʊw 'tɛ -dan nɛn -a ta a "lɛ 'yɪ 'lɛ 'wɪ 'zʊ bɛ -a va. 'Tɛ zɪɛ e ya -wɪdɪ ɛn -kɔlɛ nɛn e 'lɛ "sia bɛ e ya "va. 'Tɛ zɪɛ -a va nɛn -wi 'lɛɛ min nɛn e 'wlu -sɛan tɛ yaa vɛ 'nan e ya Bali 'lɛwɛɪ vɪnan bɛ o o tʊw. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn o -fo 'o yɪa vɪnan bodrun funnin 'lɛ 'fu 'lɛ man.

Bali yɪ -tʊ 'plɛ 'nan -e 'e 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'lɛ 'wɪ tɪn 'ba

¹¹"Bɛ -sru ɛn an mingɔnnɛn pɛɪn 'fʊvʊ -dan 'yɪ, tɛ Bali a 'e -nyrandɪ "da. ɛn Bali 'bɔ 'lɛ bɛ an 'trɛ 'lɛɛ lablɪ 'yɪ tɛ o -ko 'sandɪ -a. Wa'a "nyɪan o yɪlɛ 'lɪ "fo "dɪ. ¹²Nun tɔɔn ɛn minnun nɛn o -kaa bɛ an o yɪdɪ 'sia. -E 'e 'sia 'nɛn "wɛnnɛn man, -e 'e bɔ min cɛjɛ da bɛ, an o pɛɛnɔn 'yɪ 'o 'tɔdɪ lou Bali -lɛ mingɔnnɛn pɛɪn 'bɔ 'lɛ. ɛn 'flubanun nɛn o drɛ wɪnʊn a 'e 'crɛn -tɛdɪ -jɪ bɛ, Bali -a 'lɛ sʊv. "Bɛ -sru ɛn Bali 'fluba pɛɛ 'lɛ 'sʊ, min 'belɪ 'fluba bɛ -nyɪrɛn. Minnun zɪɛ o drɛ wɪnʊn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ 'fluba 'jɪ bɛ, -a da nɛn Bali tɪn -tɛ o da. ¹³Minnun nɛn o kaa jɛmɪɛ -va bɛ, jɛmɪɛ o bɔɔla bɛɪ. Minnun nɛn o kaa, ɛn o ya -ka 'lɔ bɛ, -ka o bɔɔla 'jɪ. ɛn minnun nɛn o kaa, o ya -yɛrɛmo flɛ bɛ, -yɛrɛmo flɛ o bɔɔla 'jɪ. 'Wɪnʊn nɛn o pɛɛnɔn 'tʊdʊ -a drɛ bɛ, -a da nɛn Bali tɪn -tɛ o da. ¹⁴"Bɛ -sru ɛn Bali fɛ 'bɔ nɛn waa laabo -ka bɛ 'lɛɛ fɛ nɛn waa laabo -yɛrɛmo flɛ bɛ o tʊw 'tɛ -dan nɛn -a ta a "lɛ 'yɪ 'lɛ 'wɪ 'zʊ bɛ -a va. 'Tɛ zɪɛ -a va nɛn min -ka "flɪzan wo. ¹⁵Min oo min nɛn -a 'tɔ 'ka yɪlɛ 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ min 'belɪ 'fluba zɪɛ -a -jɪ dɪɛ, 'tɛ zɪɛ -a va nɛn waa tʊw.

Bali 'trɛ -trɛ 'lɛɛ lablɪ -trɛ drɛ

21 ¹"Bɛ -sru ɛn an 'trɛ -trɛ 'lɛɛ lablɪ -trɛ 'yɪ. 'Trɛ tɛdɛ 'lɛɛ lablɪ tɛdɛ bɛ, "wɛɛ "nan -nyan, ɛn jɛmɪɛ -nan -nyan "nyɪan. ²ɛn an Bali -lɛ 'flɛ 'saun 'yɪ 'sɪnan Bali 'srɔn "lajɪ tɛ e -taa. Zeruzalɛm -trɛ bɛ -nyɪrɛn. -A

man 'e dredit fenyian 'le zi lumon 'e 'man dra fenyian te e ya 'e boe -pennan 'nan -e 'o cin 'pa be -yee 'wɪ 'zʊ. ³En an wei 'pleble 'tu 'man. Wei zɪe 'e 'si Bali -le mingonnen pein zɪe -a va zia. Yaa 'vɪ 'nan: «'Ka 'yio! Fenan nen Bali -nyeanla be, 'be nen 'gʊe e ya minnun yei. E -fo o va, en o -kɔan -yee minnun -a. Bali 'bɔ -nyeanla o va en e -kɔan -wee Bali -a. ⁴Bali 'bɔ 'be -taa 'o yie 'yi buole. -Kadt 'ka 'nyian kɔan min man dɪ, en -ce 'ka 'nyian bɔa min da dɪ, en -wuɔdɪ 'ka 'nyian kɔan min man dɪ, en 'wɪ 'nanmandɪ 'ka 'nyian kɔan min man dɪ. Kɔɔ 'wɪnun nen e dra 'e tede be, 'be yi -ka.»

⁵-A -nan nen Bali nen 'e -nyrandɪ mingonnen pein -da be, yaa 'vɪ 'nan: «'Ka 'yio! An fe pɛenɔn dra 'e -tre.» En e 'nan 'men 'nan: «'I cren -te! Kɔɔ 'wɪnun pɛenɔn zɪe e ya 'le min 'e yi -tera 'da, en e ya 'wɪ tɪglɪ 'a.»

⁶En e 'nan 'nyian 'men 'nan: «An cɛen -a dredit man. Mɛen cɪ 'wɪ pɛenɔn pou sianan 'a, en mɛen cɪ 'wɪ pɛenɔn 'le 'srannan 'a. Min nen 'yi dra -a -tea 'be, an -taa 'yi 'nɔnle -yɾe. Maan -nɔan -yɾe 'yi nen e 'belidɪ -nɔan -yɾe 'be -a ba ji. Maan -nɔan -yɾe 'e 'tun, ma'an fe -tu sia -yɾɔ 'fo 'dɪ. ⁷Min nen e 'bɔla -a 'le 'srannan 'be, -a san le nen an 'yi zɪe -a dra. Mɛen -kɔan -yee Bali -a, en e -kɔan 'men 'nen 'a. ⁸'Pian minnun nen o klan 'an -sru 'ta wɔdɪ lɔ be, 'lee minnun nen -wee yi -teradɪ 'an da 'le 'tɔ be, 'lee minnun nen o 'wɪ 'wɪdɪ 'dredit 'pa 'nyranman -a be, 'lee minnun nen o dre min -tenɔn 'a be, 'lee minnun nen o nyinnan lɪ 'lee 'kɔnnen -a te wa'a 'o cin 'palɛ dɪe, 'lee minnun nen o 'bui 'fɔ be, 'lee minnun nen o -yɔnun -pan be, 'lee minnun pɛenɔn nen o 'wɪ 'sen be, 'te -dan nen -a ta a 'le 'yi 'le 'wɪ 'zʊ be -a va nen Bali 'wɪ 'nen -kɔɔnman -wɪe. 'Te zɪe e ya -wɪdɪ en -kɔle nen e 'le 'sia be e ya 'va. -Yee cɪ -wee -kadɪ 'flizan 'a.»

Zeruzalem -tre -kɔan 'kɔ?

⁹'Be -sru en Bali -le 'pasiazan -tu -ta 'an 'va. Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli 'nen 'wɪ 'nen -kɔɔn 've -nyranman a -wɔ 'kulenen 'sɔravli 'ji be, o vazan -tu nen. En e 'nan 'men 'nan: «'I -ta -e 'an lumon nen e -taa 'drele Bali -le 'bla nan -a be, -a -kɔɔn 'yie.»

¹⁰E dre 'men 'le 'nan nyirin -tenan nen an cɪ. En Bali -le 'pasiazan -ku 'maan pɔn loulou 'kpa -tu -win -ji. En e Bali -le 'fla 'saun be -a kɔɔn 'men. Zeruzalem 'be cɪ 'sinan Bali 'srɔn 'laji en e ya -tanen. ¹¹Bali -le 'te 'san a 'da 'e 'sendɪ. 'Fla 'bɔ 'bia 'le 'nan -kɔle fenyian -tu nen -a 'fle a 'kpa tɪglɪ be -yee 'wɪ 'zʊ. ¹²'Fla zɪe e ya 'e 'si -fɔdɪ -klɔn loulou 'kpa -a. En -kpein 'a -klɔn 'bɔ man -fuda 'fiili. Bali -le 'pasianɔn a o -tɔɔdɪ -tɔdɔ -kpein 'fuda 'fli 'bɔ 'le 'nen 'e pɛenɔn. Izrael kunnin -wulo -fuda 'fli 'be, 'o 'tɔ a 'e 'cren -teɛdɪ -kpeinnun 'bɔ man -tɔdɔ 'e pɛenɔn. ¹³-Kpein yaaga a yide wluan 'nan 'zia, en -a yaaga a yide 'fɔ -nan 'va 'zia, en -a yaaga a 'treda lou 'zia, en -a yaaga a 'treda 'tre 'zia. ¹⁴'Fla 'bɔ man -klɔn be e ya 'e -trɔadɪ -kɔle -tɔdɔ -fuda 'fiili 'da. -Kɔlenun zɪe o man be Bali -le 'bla 'le 'pasianɔn 'fuda 'fiili 'bɔ 'tɔ a 'e 'cren -tedɪ 'man 'tɔdɔ 'e pɛenɔn.

¹⁵Bali -le 'pasiazan 'bɔ nɛn e ɕi 'wɪ tin 'banan 'mɛn bɛ, fɛ -sunzun drɛ vɛ a -yɾɔ. E ya -siga -a. -A 'bɔ 'a nɛn e 'ta -daa 'fla 'bɔ 'sunzun drɛlɛ, ɛn -a 'bɔ 'a nɛn e 'ta -daa -klɔn 'bɔ 'lee -kpeinnun -sunzun drɛlɛ. ¹⁶'Fla 'bɔ 'pɛ sinjɛn bɛ, e bɔa 'e cin man 'sɛzɛ. Zɪ yaa -sunzun drɛ bɛ, -a loulou 'da 'lee -a -pɛ sinjɛn 'bɔ bɛ e ya stad -kpi fuda 'fli. (Kilo 2.500) ¹⁷ɛn e 'fla 'bɔ 'sunzun drɛ 'e loulou 'da, 'bɛ a kude -yaa tu -fuba sinjɛn 'wɛlɛ sinjɛn. (-Menliɛ 35) ¹⁸'Fla 'bɔ man -klɔn bɛ e ya 'e drɛdɪ -kɔlɛ fɛnyian -tu nɛn -a 'flɛ a 'kpa tɪglɪ bɛ -a. ɛn 'fla 'bɔ bɛ e ya 'e 'tɔdɪ -siga 'tɛndɛn tɪglɪ 'a. E "bia "le -niannun nɛn e ya "segasega 'kpa bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɪ. ¹⁹-Kɔlɛ -fuda "fli "nɛn o -klɔn 'bɔ 'pɪ -fɔ "da "bɛ, o man a 'e 'padɪ -kɔlɛ fɛnyian fɛnyian nɛn -a 'flɛ a 'kpa tɪglɪ bɛ -a. -A tɛdɛ a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Yaspe bɛ -a, ɛn -a "flizɛn a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Safi bɛ -a, ɛn -a yaagazan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Kalzedo bɛ -a, ɛn -a sinjɛnzɛn a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Emero bɛ -a, ²⁰ɛn -a 'sooluzɛn a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Sadoni bɛ -a, ɛn -a 'shɛɛdɔzɛn a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Sadoan bɛ -a, ɛn -a 'sɾavlizɛn a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Crizoli bɛ -a, ɛn -a 'sɾazɛn a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Beri bɛ -a, ɛn -a 'sɾasiɛnzɛn a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Topazɛ bɛ -a, ɛn -a -fuzɛn a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Crizopla bɛ -a, ɛn -a -fuda -tɔzɛn a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Yasɛn bɛ -a, ɛn -a -fuda "flizɛn a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Amɛti bɛ -a. ²¹-Kpɛin "fuda 'fiili 'bɔ bɛ o ya 'o drɛdɪ -kɔlɛ fɛnyian -tu nɛn -a 'flɛ "mlɪan -siga da bɛ -a. -Kɔlɛ -tu "fo "a nɛn -kpein "tu a 'e drɛdɪ. ɛn -si nɛn 'fla 'bɔ yɛi "bɛ, e ya 'e drɛdɪ -siga 'tɛndɛn tɪglɪ 'a. E "bia "le -niannun nɛn e ya "segasega bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɪ.

²²Ma'an Bali -pan 'kɔn yɪlɛ 'fla 'bɔ da "fo "dɪ. Kɔɔ Minsan Bali nɛn 'pleblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -a bɛ, -yɛɛ ɕi -nan "le Bali -pan 'kɔn 'le 'wɪ 'zɪ, 'o 'valɛ 'yɛɛ 'bla 'a. ²³'Fla 'bɔ zɪɛ e 'ka 'nan yɪdɛ 'san 'lee mlɛn -san nɛn 'o 'ta drɛ 'wɛin dɪ. Kɔɔ Bali -le 'tɛ 'san 'bɛ ta dra 'wɛin, ɛn Bali -le 'bla 'bɛ ɕi -yɛɛ -kannen -a. ²⁴'Fla 'bɔ san 'bɛ 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnɪn man dra 'wɛin. ɛn 'trɛda mingɔnnɛnnun -ko 'o yɪfɛnɪn -a -nan nɪn. ²⁵'Fla 'bɔ man -kpeinnun bɛ, o -fo 'o 'lɛ "suɔdɪ tu pɛɛnɔn man, kɔɔ -pɛi 'ka 'taan -nan nɪn dɪ. ²⁶Minnun -ko fɛnɪn fɛnyian 'lee 'o yɪfɛnɪn pɛɛnɔn 'a -nan nɪn. ²⁷'Pian fɛ nɛn e ya 'e "tri "tɔdɪ Bali 'lɛ bɛ, ya'a 'ko 'nan nɪn "fo "dɪ. ɛn min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, ya'a 'ko 'nan nɪn "fo "dɪ. ɛn min nɛn e 'wɪ -sɛan "bɛ, ya'a 'ko 'nan nɪn "fo "dɪ. Minnun nɛn 'o 'tɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le min 'beli 'fluba 'ji bɛ -wɛɛ -ko -nan nɪn. Min 'beli 'fluba zɪɛ, Bali -le 'bla 'lɛ vɛ nɛn.

22 ¹"Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tu 'yɪ nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ -a kɔɔn 'mɛn. 'Yɪ zɪɛ e ya 'e ba -a, ɛn e ya 'e siadɪ "da. E bɔala mingɔnnɛn pɛin nɛn e ya Bali -le vɛ -a ɛn e ya "nyian Bali -le 'bla 'lɛ vɛ -a bɛ -a wɪ. ²ɛn e "yɾo -si nɛn 'fla 'bɔ da bɛ -a yɛi. Yibanun nɛn o 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, o ya 'o 'tɔdɪ -a 'plo "fli 'bɔ da. Yibanun zɪɛ o baa 'e 'pa -a -fuda "fli 'lɛ man. ɛn mlɛn -tu -ji bɛ o baa 'e 'pa -a -tu. ɛn o 'la 'bɛ 'belidɪ -nɔan 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnɪn lɛ. ³Fɛ -tu 'ka 'kɔan 'fla zɪɛ -a da, tɛ Bali wɛi a 'e pladɪ "man "fo "dɪ.

Mingɔnɔnɔn pɛin nɛn e ya Bali -le vɛ -a, ɛn e ya Bali -le 'bla 'le vɛ -a bɛ, e ya 'e -trɔɔɔɔ 'fla 'bɔ da, te Bali 'sunɔn Bali bɔa. ⁴O Bali ye 'o yie 'a, ɛn -a 'tɔ 'crɛn -kɔan 'e 'tɛɔɔ o nyrenbɔn da. ⁵Wa'a wɛɛman 'nan -kannɛn 'san 'e 'o 'man drɛ 'wein dɛ. ɛn wa'a wɛɛman 'nyian 'nan yidɛ 'san 'e 'o 'man drɛ 'wein dɛ. Kɔɔ klun 'ka 'nan dɛ, Minsan Bali 'bɛ o man dra 'wein 'le 'wean. ɛn o mingɔnɔnɔn -ble 'li 'trilii lɛ -fu 'le man.

'Wɛ tɔɔɔɔ, Zozi -taa

⁶"Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasiazan -a 'vɛ 'mɛn 'nan: «'Wɛnɔn pɛɛnɔn zɛ e ya 'wɛ tɔɔɔɔ 'a, ɛn e ya 'le min 'e 'yi -tɛra "da. Minsan Bali nɛn e 'yee lei 'saun 'nɔn 'e 'lewei vɔnɔn lɛ bɛ, -yɛɛ 'yee 'pasiazan 'pa 'sia 'nan -e 'e 'wɛ nɛn e -taa "drɛlɛ bɛ -a 'sinan 'pa 'e 'sunɔn lɛ.»

⁷ɛn Zozi 'e 'nan: «'Ka drɛ 'yi! 'An 'lɔɔɔ 'bɔ 'kogo. 'Wɛnɔn nɛn o -taa "drɛlɛ ɛn o ya 'o 'crɛn -tɛɔɔ 'fluba 'gɔɛ -a -ji bɛ, min oo min nɛn e -tɔ "da "bɛ, Bali -le -fɛa a -a san man.»

⁸'An 'bɔ Zan, 'wɛnɔn pɛɛnɔn zɛ maan 'man 'an "trɔɛn "a, ɛn maan -nan 'yɛ 'an yie 'a. Zɛ Bali -le 'pasiazan cɛɛn 'wɛnɔn pɛɛnɔn zɛ -a -nan -kɔɔɔɔɔ man 'mɛn bɛ, ɛn 'an "pɔ sɔɔn "wɛlɔ 'nan -e 'an bɔ. ⁹'Pian e 'nan 'mɛn 'nan: «'Tɛ 'i 'wɛ zɛ -a drɛ "fo "dɛ! Bali nɛn 'i bɔ! Kɔɔ an ya Bali 'suzan 'a "le 'yie 'wɛ 'zɔ. ɛn an ya Bali 'suzan 'a "le 'i "bɔɔ Zozinɔn nɛn o Bali 'lewei vɛ bɛ -wee 'wɛ 'zɔ. ɛn an ya Bali 'suzan 'a "le minnɔn nɛn o ya 'o 'tɔɔɔ 'wɛnɔn nɛn 'fluba 'gɔɛ -a -ji bɛ -a da bɛ -wee 'wɛ 'zɔ.»

¹⁰ɛn yaa -tɔ "nɛn 'nyian 'nan: «'Wɛnɔn nɛn o -taa "drɛlɛ ɛn o ya 'o 'crɛn -tɛɔɔ 'fluba 'gɔɛ -a -ji bɛ, te 'i 'tɔɔ 'i 'tɔɔwɛlɛ -le vɛ -a dɛ. Kɔɔ tɔ nɛn 'wɛnɔn zɛ o 'lɛ sɔɔman bɛ, e 'bɔ 'kogo. ¹¹Min nɛn e 'ka "vale 'e "sia 'wɛ 'wɛlɔɔɔ "drɛɔɔ man dɛ, -a san 'e 'wɛ 'wɛlɔɔɔ "drɛ. ɛn min nɛn e ya "vale 'e 'fli "tri -tɔa "bɛ, -a san 'e drɛ. 'Pian min nɛn e 'wɛ tɔɔɔɔ dra bɛ, -a san 'e drɛ tian 'trilii. ɛn min nɛn e ya Bali -le vɛ -a bɛ, -a san 'e -kɔn Bali -le vɛ -a 'e ciɔla "da.»

¹²ɛn Zozi 'e 'nan: «'Ka drɛ 'yi! 'An 'lɔɔɔ 'bɔ 'kogo. 'Ka 'kopa a 'an 'lɔ. Zɛ min -tɔ drɛ wɛ cɛ bɛ, -a da nɛn maan -ko "paa. ¹³Mɛɛn cɛ 'wɛ pɛɛnɔn pou sianan "a, ɛn mɛɛn cɛ 'wɛ pɛɛnɔn 'le 'srannan "a.

¹⁴Minnɔn nɛn o 'wee sɔ -sruman bɛ, Bali -le -fɛa a o man. ɛn -si a 'e 'lɛ 'sɔɔɔ -wɛlɛ -e 'o -wɛlɛ Bali -le 'fla, 'dɔ -e yiba "nɛn e 'belidɔ -nɔan "min lɛ bɛ 'o 'blɔ 'bli. ¹⁵'Pian minnɔn nɛn 'o 'fli -nɔn 'wɛ 'wɛlɔɔɔ 'tɔ 'tɔɔɔ pɛɛnɔn lɛ bɛ, 'lee minnɔn nɛn o 'bui 'fɔ "bɛ, 'lee minnɔn nɛn o nyinnan lɛ 'lee 'kɔnɔn -a te wa'a 'o cin 'palɛ dɛ, 'lee minnɔn nɛn o drɛ min -tɛnɔn 'a bɛ, 'lee minnɔn nɛn o -yɔnɔn -pan bɛ, 'lee minnɔn pɛɛnɔn nɛn o 'wɛlɔ -sɛndɔ 'yɛ 'yi "bɛ o -fo bei.

¹⁶'An 'bɔ Zozi, an 'mɛn 'pasiazan nɛn laji bɛ -a 'pa 'sia, ɛn 'wɛnɔn zɛ yaa -ci 'si -leɔɔɔɔnɔn -le vɛ -a. David klu da min nɛn 'maan. Mɛn crɛn nɛn e "bia bodrun bɛ -nyren 'maan.»

¹⁷Bali lei 'saun 'lee lɔnɔn nɛn e -taa "drɛlɛ Bali -le 'bla nan -a bɛ, waa 'vɛ 'nan: «'I 'ta!»

En min oo min nen e 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, "e 'vɪ 'nyian 'nan: «I 'ta!»

Min nen 'yi dra -a -tɛa "bɛ, 'e 'ta. En min nen e ya "va "bɛ, 'e 'ta 'yi nen e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ -a 'kolu 'e "tun.

¹⁸Wɪnun nen o -taa "dreɛ bɛ e ya 'fluba 'gʊɛ -a -ji. -Yee "wean min oo min nen e "trɔɛn -tɔa -a ci 'wɪnun lɛ bɛ, 'an 'bɔ Zan, an 'wɪ "paala -a san lɛ 'nan: Te min -tu 'e 'wɪ 'pee 'pa -a ci 'wɪnun va "fo "dɪ, "tɔgɔ Bali 'e 'wɪ "nen -kɔɔn -a san lɛ "le zɪ e ci 'fluba 'bɔ 'gʊɛ -a -ji bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹⁹En "nyian bɛ te min -tu 'e -a ci 'wɪ -tʊwli "cɛ 'si "va "fo "dɪ, "tɔgɔ Bali 'e 'si -tɔ -yrɔ. -A san 'ka -wɪamlan Bali -le 'fla 'saun da dɪ, ɛn -a san 'ka yiba "nen e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ -a 'blʊ 'ble dɪ.

²⁰Zozi 'bɔ nen yaa 'vɪ 'nan 'wɪ pɛɛnɔn nen 'fluba 'gʊɛ -a -ji bɛ, e ya 'wɪ 'kpa 'a bɛ, e 'nan: «Wɪ tɪgɪ, 'an 'lʊdɪ 'bɔ 'kogo.»

Amen! Minsan Zozi, 'i 'ta!

²¹Minsan Zozi 'le "yi 'e dre 'ka pɛɛnɔn 'le vɛ -a.